

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

بخش توسعه بازار و بهبود فضای کسب و کار

مروری بر فضای کسب و کار افغانستان و

بررسی فرصت های تجاری افغانستان و استان کرمان

معصومه سعید

مهشید ایزدی

بهار ۱۳۹۷

فهرست مطالب

<u>شماره صفحه</u>	<u>عنوان مطلب</u>
۹.....	مقدمه
۱۰.....	فصل اول: معرفی اجمالی کشور افغانستان
۱۴.....	فصل دوم: فضای کسب و کار کشور افغانستان
۳۲.....	فصل سوم: تجارت افغانستان
۳۳.....	۳,۱- تجارت افغانستان با جهان
۴۵.....	۳,۲- تجارت افغانستان با ایران
۴۹.....	۳,۳- تجارت افغانستان با استان کرمان

فهرست نمودارها

<u>عنوان نمودار</u>	<u>شماره صفحه</u>
نمودار شماره ۱- جمعیت افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷.....	۱۱
نمودار شماره ۲- رشد جمعیت سالانه افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷.....	۱۲
نمودار شماره ۳- تولید ناخالص داخلی (GDP) افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷.....	۱۲
نمودار شماره ۴- رشد تولید ناخالص داخلی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷.....	۱۳
نمودار شماره ۵- مقایسه رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در سهولت انجام کار (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۱۵
نمودار شماره ۶- رتبه کشور افغانستان بر اساس ۱۰ شاخص Doing Business.....	۱۶
نمودار شماره ۷- مقایسه رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در سهولت شروع کسب و کار (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۱۸
نمودار شماره ۸- رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در تسهیل اخذ مجوزهای ساخت و ساز (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۱۹
نمودار شماره ۹- رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در فرآیند اخذ برق (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۱۹
نمودار شماره ۱۰- رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در تسهیل پرداخت مالیات ها (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۲۰
نمودار شماره ۱۱- رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در تسهیل اجرای قراردادها (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۲۰
نمودار شماره ۱۲- رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در تسهیل تجارت فرامرزی (در خاورمیانه و شمال آفریقا).....	۲۱
نمودار شماره ۱۳- ارزش افزوده کشاورزی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶.....	۲۵
نمودار شماره ۱۴- صادرات کالا و خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶.....	۲۶

نمودار شماره ۱۵- سرمایه گذاری مستقیم خارجی در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷	۲۶
نمودار شماره ۱۶- درآمد ناخالص ملی به ازاء هر نفر در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به روش اطللس	۲۷
نمودار شماره ۱۷- درآمد ناخالص ملی (GNI) به ازاء هر نفر در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷	۲۷
نمودار شماره ۱۸- ایجاد سرمایه ناخالص در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶	۲۸
نمودار شماره ۱۹- واردات کالا و خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶	۲۸
نمودار شماره ۲۰- ارزش افزوده صنعت افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶	۲۹
نمودار شماره ۲۱- تورم، شاخص ضمنی GDP افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶	۲۹
نمودار شماره ۲۲- تجارت کالایی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷	۳۰
نمودار شماره ۲۳- ارزش افزوده خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶	۳۰
نمودار شماره ۲۴- درآمد حاصل از مالیات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵	۳۱
نمودار شماره ۲۵- زمان لازم برای شروع یک کسب و کار در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷	۳۱
نمودار شماره ۲۶- مبادلات تجاری افغانستان با جهان طی سال های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶	۳۳
نمودار شماره ۲۷- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه صنعت طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶	۳۴
نمودار شماره ۲۸- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه معدن طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶	۳۴
نمودار شماره ۲۹- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه کشاورزی طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶	۳۵
نمودار شماره ۳۰- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه صنعت طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶	۳۶

نمودار شماره ۳۱- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه معدن طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶.....	۳۷
نمودار شماره ۳۲- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه کشاورزی طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶.....	۳۸
نمودار شماره ۳۳- ترکیب تجارت افغانستان در هر گروه کالایی در سال ۲۰۱۶.....	۴۳
نمودار شماره ۳۴- مبادلات تجاری ایران با افغانستان طی سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶.....	۴۵
نمودار شماره ۳۵- تراز تجاری ایران با افغانستان طی سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶.....	۴۶
نمودار شماره ۳۶- مبادلات تجاری ایران با افغانستان طی ۷ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.....	۴۶
نمودار شماره ۳۷- تراز تجاری ایران با افغانستان طی ۷ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.....	۴۷
نمودار شماره ۳۸- روند مبادلات برون مرزی ایران با افغانستان طی سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۶.....	۴۷
نمودار شماره ۳۹- متوسط قیمت صادراتی ایران و افغانستان.....	۴۸
نمودار شماره ۴۰- متوسط قیمت وارداتی ایران و افغانستان.....	۴۸
نمودار شماره ۴۱- متوسط قیمت یک کیلو کالای صادراتی و وارداتی مبادله شده بین ایران و افغانستان در ۷ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.....	۴۹
نمودار شماره ۴۲- مقایسه صادرات کرمان با افغانستان طی سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶.....	۴۹
نمودار شماره ۴۳- تراز تجاری استان کرمان با افغانستان طی سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶.....	۵۰
نمودار شماره ۴۴- صادرات استان کرمان به افغانستان طی ۷ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.....	۵۰
نمودار شماره ۴۵- تراز تجاری استان کرمان با افغانستان طی ۳ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.....	۵۱
نمودار شماره ۴۶- روند مبادلات برون مرزی استان کرمان با افغانستان طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶.....	۵۱
نمودار شماره ۴۷- روند صادرات استان کرمان به افغانستان طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶.....	۵۲
نمودار شماره ۴۸- متوسط قیمت یک کیلو کالای صادراتی کرمان به افغانستان طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶.....	۵۲

نمودار شماره ۴۹- متوسط قیمت یک کیلو کالای وارداتی کرمان از افغانستان طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶.....۵۳

نمودار شماره ۵۰- متوسط قیمت یک کیلو کالای صادراتی و وارداتی مبادله شده بین کرمان و افغانستان در ۷ ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ ..... ۵۳

فهرست جداول

<u>عنوان جدول</u>	<u>شماره صفحه</u>
جدول شماره ۱- مروری بر اقتصاد افغانستان	۱۳
جدول شماره ۲- شرایط ثبت یک شرکت استاندارد در افغانستان	۱۶
جدول شماره ۳- خلاصه ای از زمان، هزینه ها و فرآیندهای برای شروع یک کسب و کار در افغانستان	۱۷
جدول شماره ۴- خلاصه ای از زمان و هزینه لازم برای صادرات و واردات در فراسوی مرزهای افغانستان	۲۱
جدول شماره ۵- خلاصه ای از جزئیات تجارت، زمان حمل و نقل و مستندات لازم برای تجارت در فراسوی مرزهای افغانستان	۲۲
جدول شماره ۶- اسناد و مدارک جهت صادرات	۲۲
جدول شماره ۷- اسناد و مدارک جهت واردات	۲۳
جدول شماره ۸- مقررات بازار کار افغانستان	۲۳
جدول شماره ۹- سهم بخش های مختلف خدماتی از صادرات و واردات خدمات افغانستان در سال ۲۰۱۶ ... ۲۵	۲۵
جدول شماره ۱۰- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه صنعت	۳۳
جدول شماره ۱۱- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه معدن	۳۴
جدول شماره ۱۲- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه کشاورزی	۳۵
جدول شماره ۱۳- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه صنعت	۳۶
جدول شماره ۱۴- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه معدن	۳۷
جدول شماره ۱۵- فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه کشاورزی	۳۷
جدول شماره ۱۶- بیست کشور عمده مقصد صادراتی افغانستان در سال ۲۰۱۶	۳۸
جدول شماره ۱۷- بیست کشور عمده مبداء وارداتی افغانستان در سال ۲۰۱۶	۳۹
جدول شماره ۱۸- ترکیب تجارت افغانستان در هر گروه کالایی در سال ۲۰۱۶	۴۰

جدول شماره ۱۹- اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در سال ۱۳۹۵ ..... ۵۴

جدول شماره ۲۰- اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در سال ۱۳۹۶ ..... ۵۵

جدول شماره ۲۱- اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در ۷ ماهه نخست سال ۱۳۹۷ ..... ۵۶

روابط اقتصادی و سیاسی مطلوب ایران با افغانستان و همچنین قرابت های جغرافیایی و فرهنگی از یکسو و از سوی دیگر پتانسیل های صادراتی استان کرمان، توجه ویژه به افزایش صادرات به افغانستان را می طلبد. این توجه از طریق برنامه ریزی و نگاه ویژه به توسعه حجم صادرات کرمان به افغانستان مقدور است. کشور افغانستان، عمدتاً وارداتی است و می تواند مبدا صدور کالاهایی همچون محصولات کشاورزی فرآوری شده، محصولات صنعتی و معدنی استان باشد.

اتاق بازرگانی کرمان به عنوان پارلمان بخش خصوصی، توسعه بازارهای صادراتی استان را به عنوان یکی از مهمترین وظایف خود می داند و در این راستا توسعه صادرات به افغانستان به عنوان یکی از ضرورت ها تلقی می شود.

در راستای گسترش آگاهی فعالین اقتصادی، گزارش پیش رو تهیه گردیده است. این گزارش بر اساس آخرین گزارشات منابع معتبر بین المللی تهیه گردیده است.

فصل اول:

معرفی اجمالی کشور افغانستان

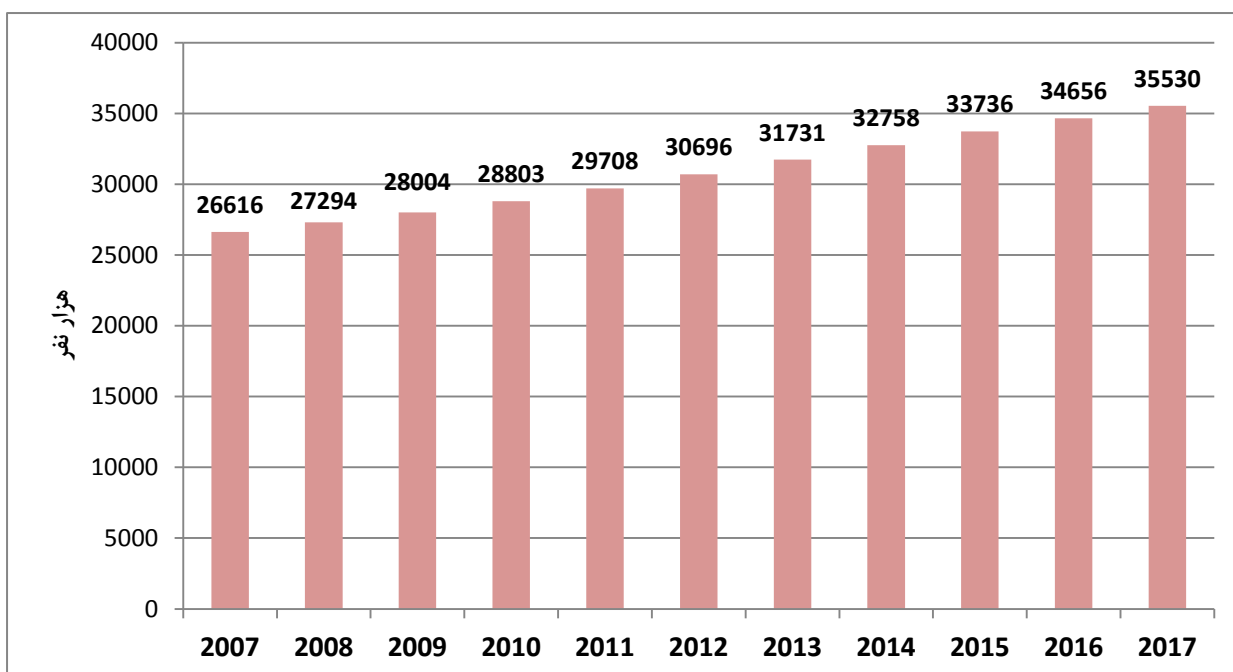
افغانستان از لحاظ موقعیت جغرافیایی، یک کشور محاط به خشکه است که در بین آسیای میانه و جنوبی موقعیت داشته و پل اتصال این دو منطقه مهم جغرافیایی قاره آسیا شمرده می شود. افغانستان همچنان به خاور میانه (ایران) نیز پیوستگی جغرافیایی دارد.

این کشور از لحاظ اقلیمی، دارای چهار فصل (بهار، تابستان، خزان و زمستان) و دارای مناطق کوهستانی، جنگل های انبوه و آب فراوان به نسبت دیگر کشورهای همسایه اش شمرده می شود. مساحت این کشور ۲۴۱۶۵۲,۰۰۰ کیلو متر و چهل و یکمین کشور بزرگ جهان می باشد.

بر مبنای ماده ۱۶ قانون اساسی، زبان های دری و پشتو زبان های رسمی افغانستان بوده و در مناطقی که اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشته یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می نمایند، آن زبان، علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد.

جمعیت افغانستان در سال ۲۰۱۷ برابر با ۳۵۵۳۰ نفر بوده است که بر اساس نمودار شماره ۱ در مقایسه با ده سال گذشته تغییر زیادی مشاهده نمی شود.

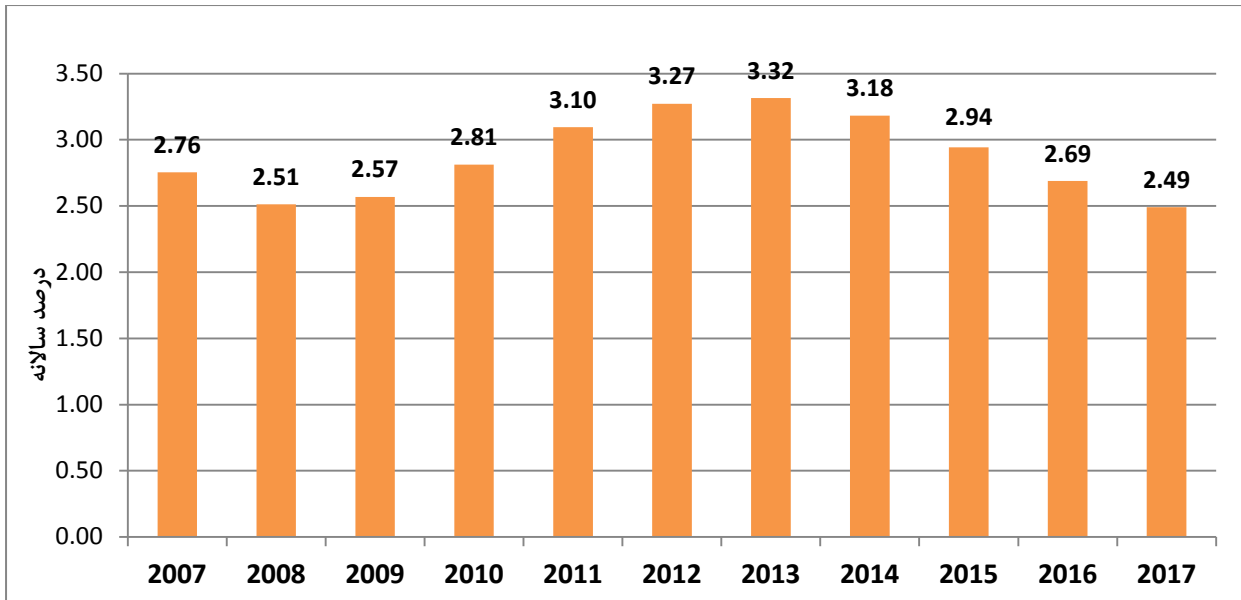
نمودار شماره ۱- جمعیت افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

این در حالی است که نرخ رشد جمعیت در این کشور، همانطور که نمودار شماره ۲ نشان می دهد، روندی نزولی داشته بطوری که این نرخ از ۱۶ درصد در سال ۲۰۰۷ به ۳ درصد در سال ۲۰۱۶ رسیده است.

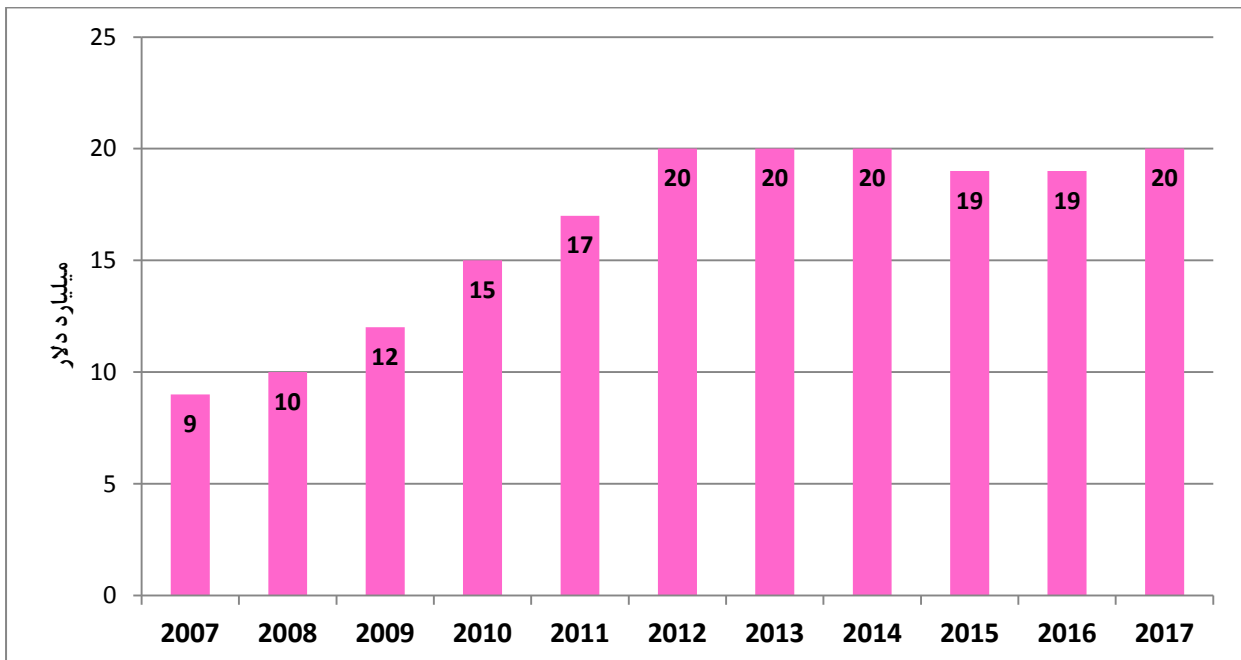
نمودار شماره ۲- رشد جمعیت سالانه افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

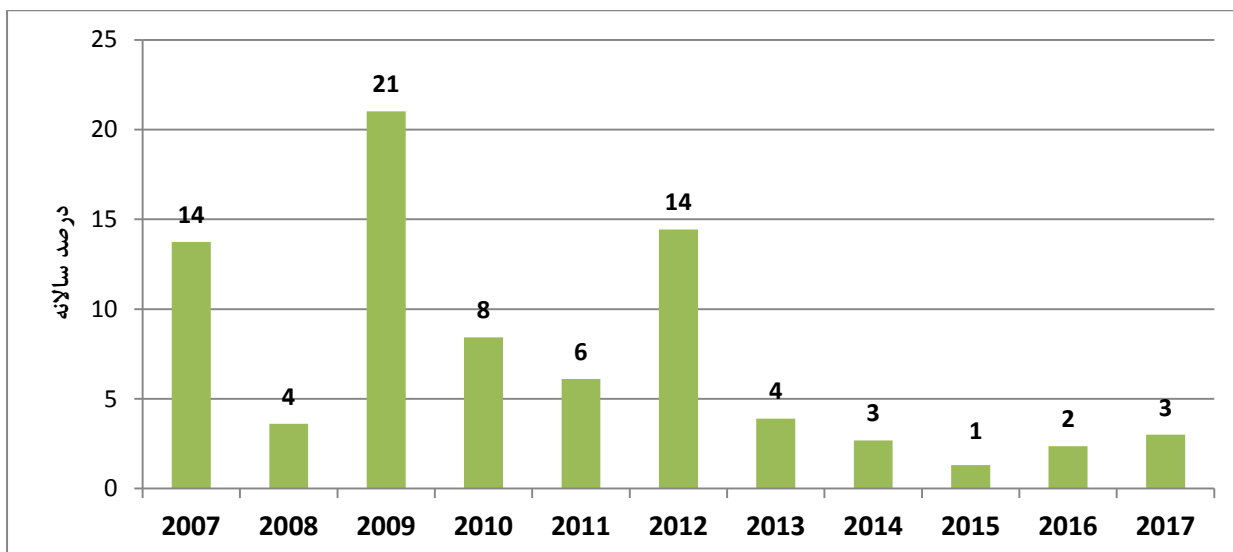
نمودار شماره ۳، تولید ناخالص داخلی افغانستان را طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ نشان می دهد. با توجه به این نمودار در ۱۰ سال اخیر، بیشترین میزان GDP کشور افغانستان مربوط به سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۷ به میزان ۲۰ میلیارد دلار می باشد. همچنین بر اساس نمودار شماره ۴، رشد GDP در کشور افغانستان در سال ۲۰۰۹ با ۲۱ درصد، بیشترین افزایش و در سال ۲۰۱۵، با ۱ درصد کمترین نرخ در ۱۰ سال اخیر بوده است.

نمودار شماره ۳- تولید ناخالص داخلی افغانستان (GDP) طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

نمودار شماره ۴- رشد تولید ناخالص داخلی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

جدول شماره ۱. مروری بر اقتصاد افغانستان

منطقه	آسیای جنوبی
طبقه بندی درآمد	درآمد پایین
جمعیت	۳۵،۵۳۰،۰۸۱
درآمد ناخالص ملی (GNI) به ازای هر شخص بر حسب دلار آمریکا	۵۸۰
رتبه بر اساس شاخص های Doing Business در سال ۲۰۱۹	۱۶۷

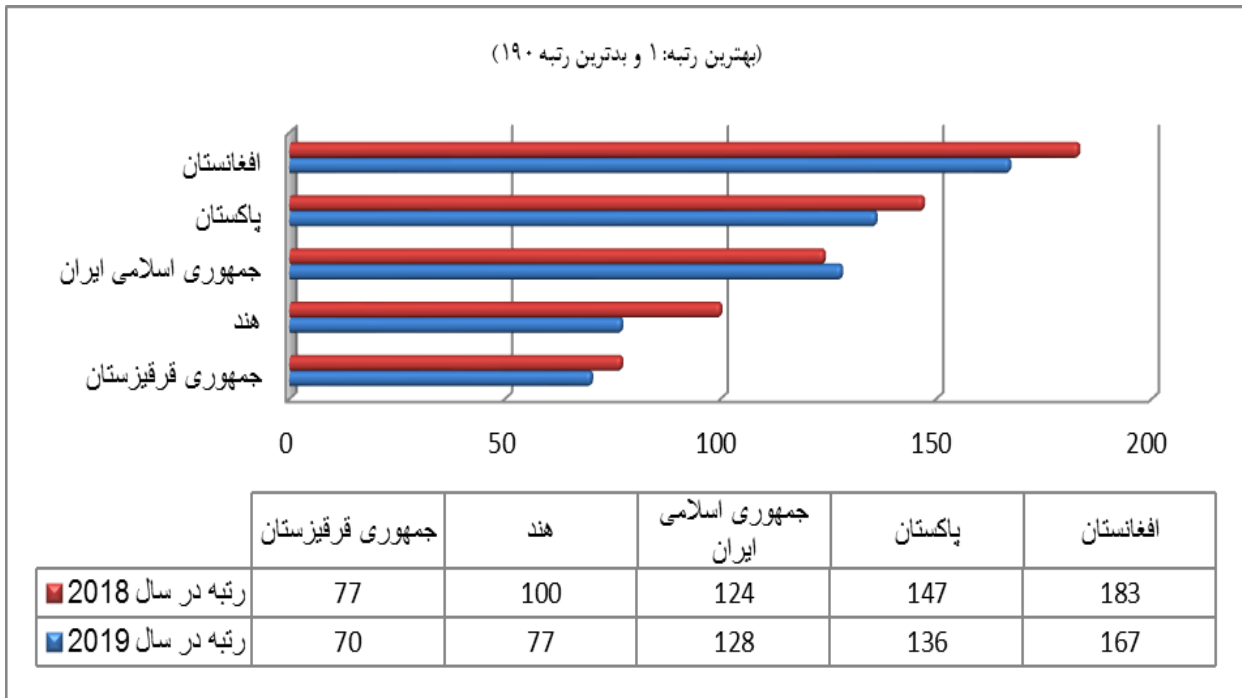
منبع: Doing Business ۲۰۱۹

فصل دوم:

فضای کسب و کار کشور افغانستان

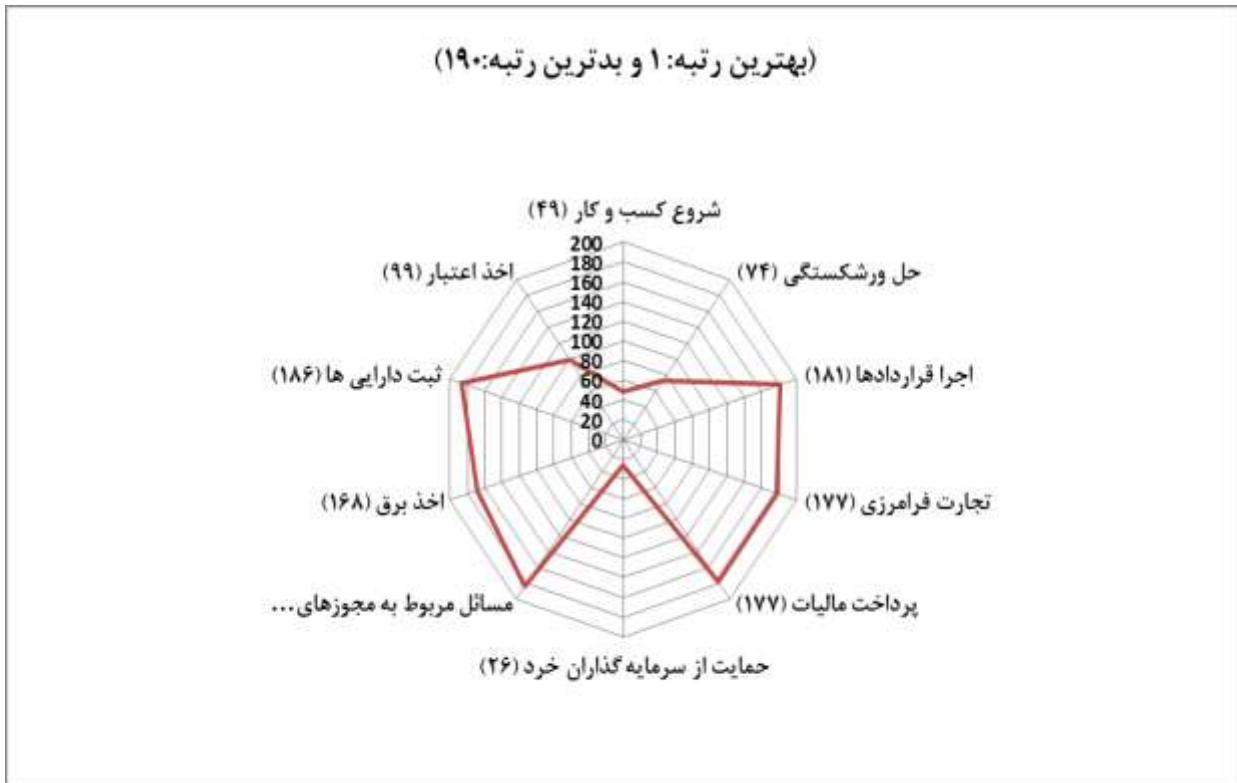
در این بخش، نمودارها و جدول های ترجمه شده از منابع معتبر بین المللی و مقایسه تطبیقی آن با کشورهای منطقه، فضای کسب و کار این کشور را برای ما ترسیم می نماید، ضمن اینکه با فرآیند شروع کسب و کار در این کشور آشنا خواهیم شد.

نمودار شماره ۵- مقایسه رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در سهولت انجام کسب و کار (در خاورمیانه و شمال آفریقا) برای سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودار شماره ۵، رتبه افغانستان را در سهولت انجام کسب و کار نشان می دهد که گویای بهبود وضعیت فضای کسب و کار نسبت به سال ۲۰۱۸ در افغانستان می باشد.

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

بر اساس نمودار شماره ۶، کشور افغانستان، در ارتباط با شاخص های فضای کسب و کار در چهار شاخص حمایت از سرمایه گذاران خرد، شروع کسب و کار، حل ورشکستگی و اخذ اعتبار در وضعیت بهتری نسبت به سایر شاخص ها می باشد.

جدول شماره ۲. شرایط ثبت یک شرکت استاندارد در افغانستان

شرکت خصوصی با مسئولیت محدود				فرم قانونی
افغانی				حداقل سرمایه مورد نیاز
کابل				شهر تحت پوشش
بهترین مجری عملیاتی	درآمد بالا بر OECD اساس	آسیای جنوبی	افغانستان	شاخص
نیوزلند (۱,۰۰)	۴,۹	۷,۶	۴	پروسه_ برای مردان (تعداد)
نیوزلند (۰,۵۰)	۹,۳	۱۳,۷	۸	زمان_ برای مردان (روز)
انگلستان (۰,۰۰)	۳,۱	۱۱,۰	۶,۴	هرینه_ برای مردان (% از درآمد به ازای هر فرد)
نیوزلند (۱,۰۰)	۴,۹	۷,۸	۵	پروسه_ برای زنان (تعداد)
نیوزلند (۰,۵۰)	۹,۳	۱۳,۹	۹	زمان_ برای زنان (روز)
انگلستان (۰,۰۰)	۳,۱	۱۱,۰	۶,۴	هرینه_ برای زنان (% از درآمد به ازای هر فرد)
از بین ۱۱۳ اقتصاد (۰,۰۰)	۸,۶	۰,۲	۰,۰	حداقل سرمایه پرداخت شده (% از درآمد به ازای هر فرد)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

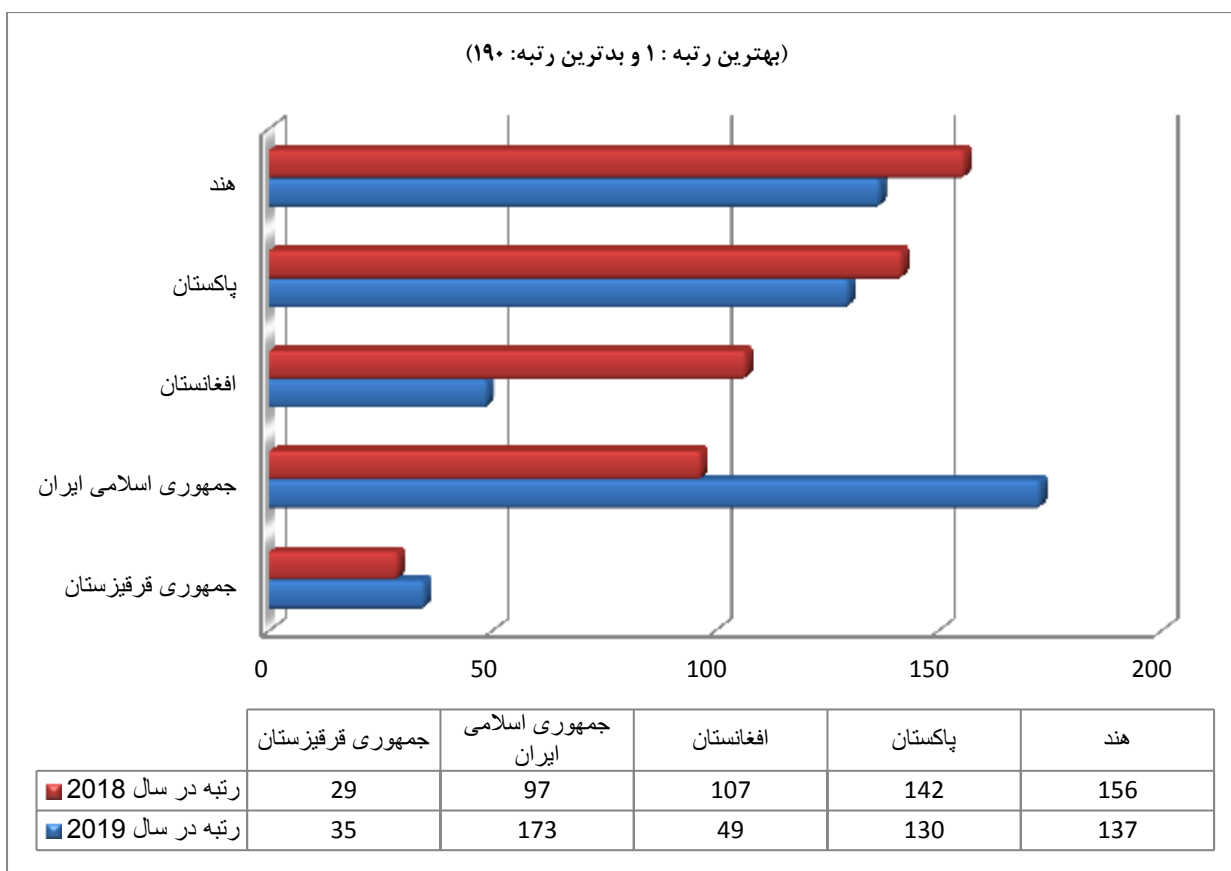
جدول شماره ۳- خلاصه ای از زمان، هزینه ها و فرآیندهای برای شروع یک کسب و کار در افغانستان

ردیف	رویه	زمان اتمام	هزینه اتمام
۱	<p>ثبت شرکت و تعیین شماره شناسایی مالیات</p> <p>سازمان مربوطه: دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR) تحت وزارت تجارت و صنعت</p> <p>متقاضی باید اسناد زیر را برای ثبت نام ارائه دهد:</p> <ul style="list-style-type: none"> - فرم درخواست (به صورت آنلاین قابل دسترس است). - حضور رئیس و نایب رئیس شرکت و همه سهامداران به همراه کپی از شناسه ملی (tazkira) و یا گذرنامه - دو قطعه عکس رنگی از رئیس و نایب رئیس شرکت و همه سهامداران - اساسنامه شرکت - اجاره نامه شرکت برای اثبات آدرس - خصوصیات هر کسب و کار و سرمایه گذاری جدید توسط اداره مرکزی تجارت افغانستان (ACBR) جمع آوری شده و به وزارت دادگستری در کابل برای انتشار در روزنامه های رسمی ارسال می شود. متن توسط ACBR تهیه شده است، شرکت ها می توانند متن خود را در صورت تمایل به انجام این کار آماده کنند. آگهی تاسیس شرکت در روزنامه شامل حداقل اطلاعات زیر خواهد بود: نام شرکت، نام رئیس و نایب رئیس شرکت، موقعیت شرکت، سرمایه اولیه، نوع عملیات و نوع فعالیت. 	۳ روز	بدون هزینه
۲	<p>هزینه مجوز کسب و کار را پرداخت کنید</p> <p>سازمان مربوطه: شعبه بانک ملی افغانستان در دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR)</p> <p>دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR) تحت وزارت تجارت و صنعت یک قبض را صادر می کند که در شعبه بانک ملی افغان (واقع در دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR)) پرداخته شود.</p>	۱ روز	۱۰۰ افغانی (هزینه مجوز کسب و کار) + ۵۰۰ افغانی (نسخه کپی از مجوز) + ۲۰۰ افغانی (انتشار)
۳	<p>دریافت مجوز از دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR)</p> <p>سازمان مربوطه: دفتر مرکزی تجارت افغانستان (ACBR) تحت وزارت تجارت و صنعت</p> <p>هنگامی که درخواست پذیرفته شده و هزینه مجوز کسب و کار پرداخت می شود، مجوز کسب و کار از رجیستری مرکزی افغانستان دریافت می شود.</p>	۳ روز	در فرآیند ۳ شامل شده است.

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودارهای شماره ۷ الی ۱۲ رتبه افغانستان را نسبت به رقبای اقتصادی آن در ارتباط با هریک از شاخص های فضای کسب و کار را نشان می دهد.

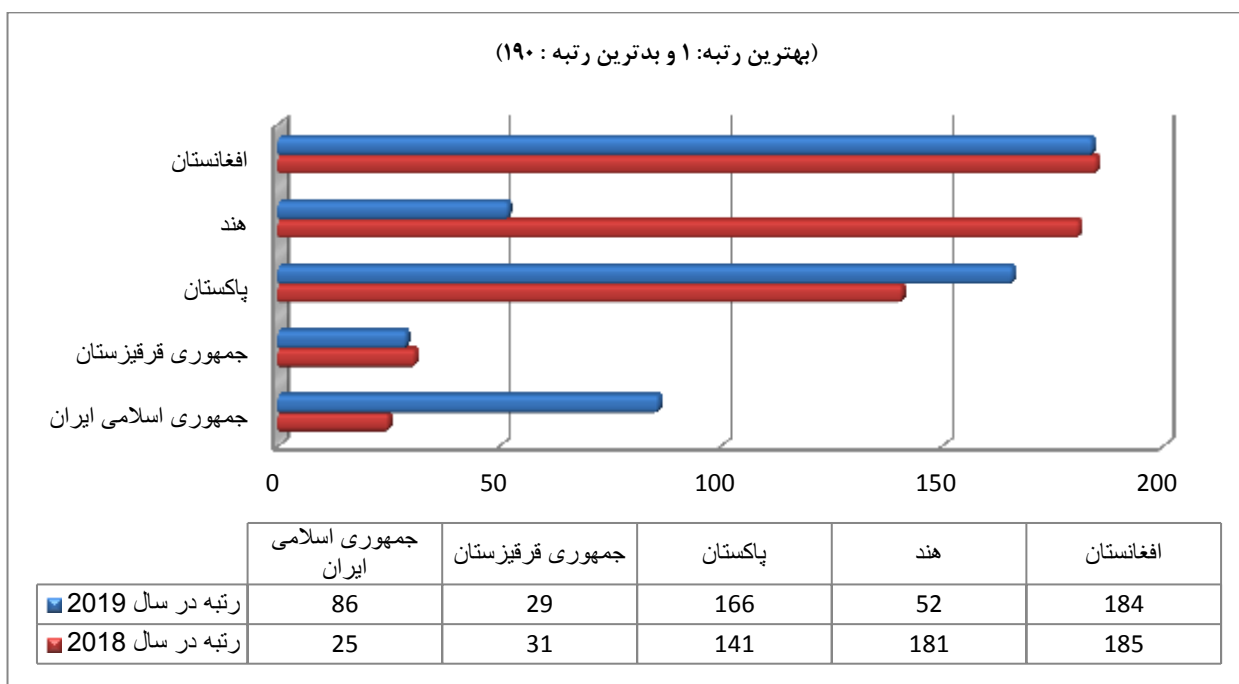
نمودار شماره ۷- مقایسه رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در سهولت شروع کسب و کار (در خاورمیانه و شمال آفریقا)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

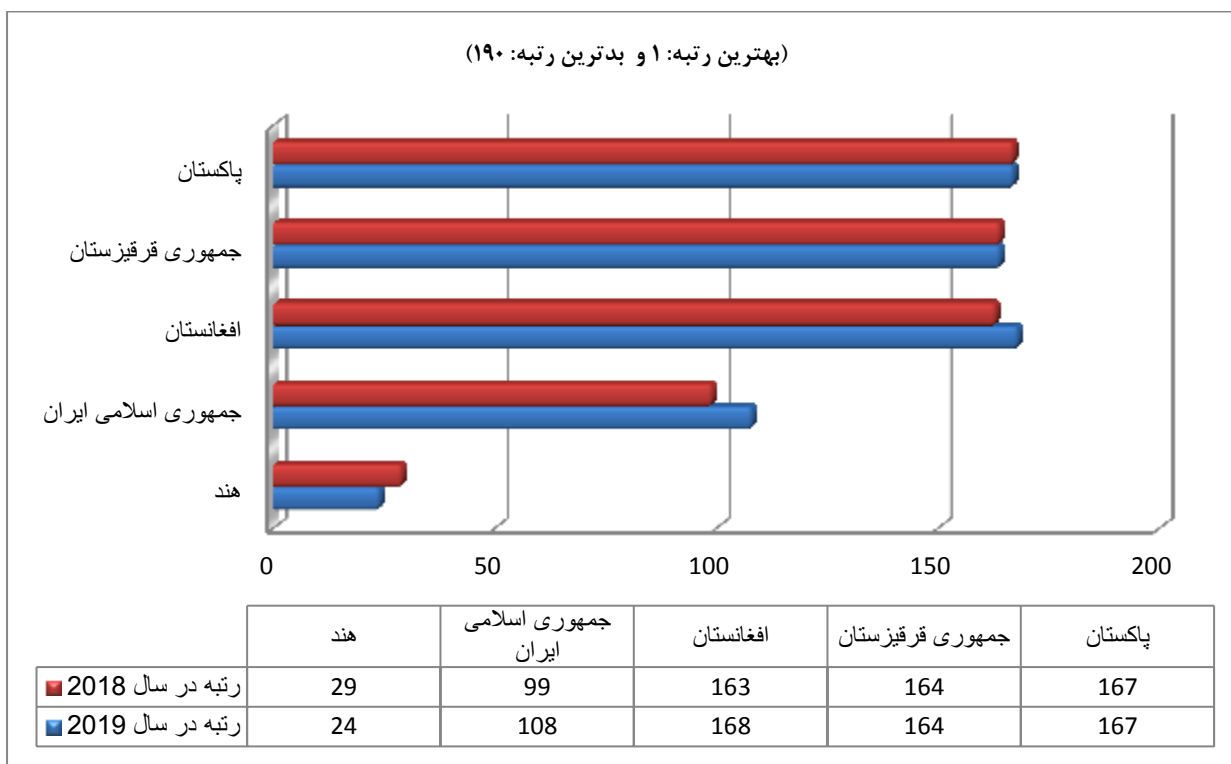
نمودار شماره ۷ نشان دهنده ی این است که رتبه افغانستان در شاخص سهولت شروع کسب و کار نسبت به رقبای اقتصادی خود در سال ۲۰۱۹، بطور چشمگیری بهبود یافته است.

نمودار شماره ۸ - رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در تسهیل اخذ مجوزهای ساخت و ساز (در خاورمیانه و شمال آفریقا)

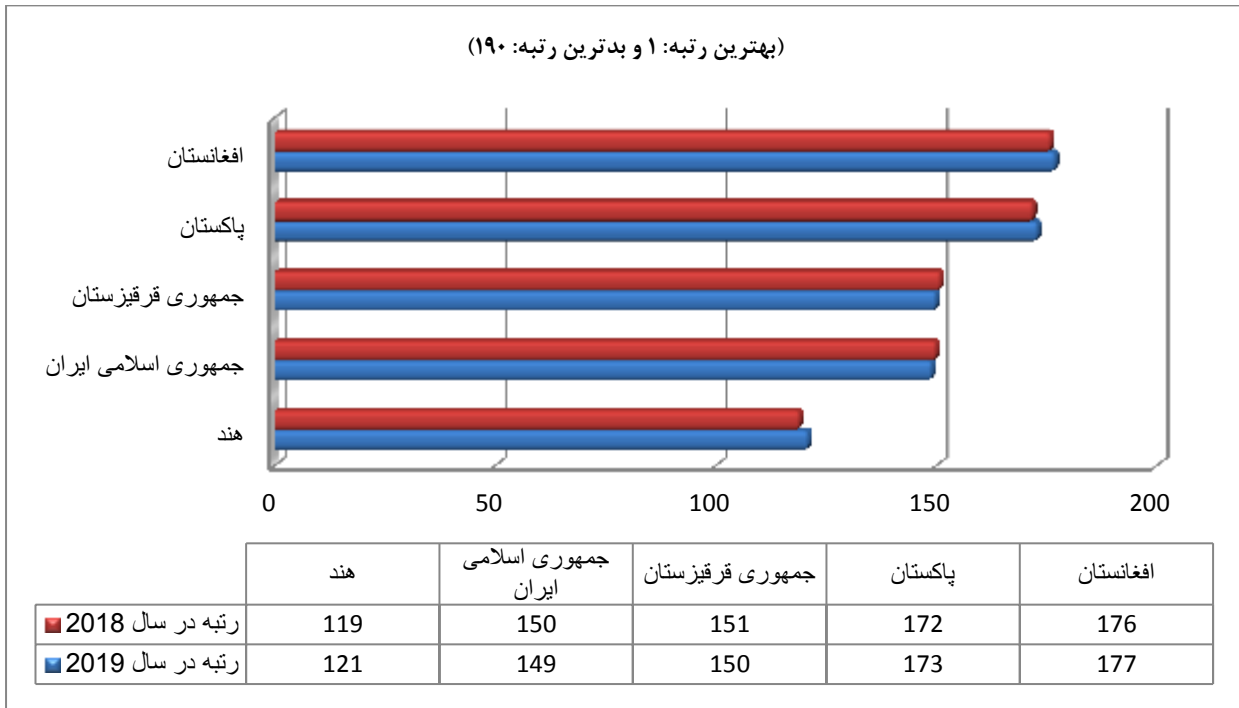
منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودار شماره ۹ - رتبه افغانستان و رقبای اقتصادی آن در فرآیند اخذ امتیاز برق (در خاورمیانه و شمال آفریقا)

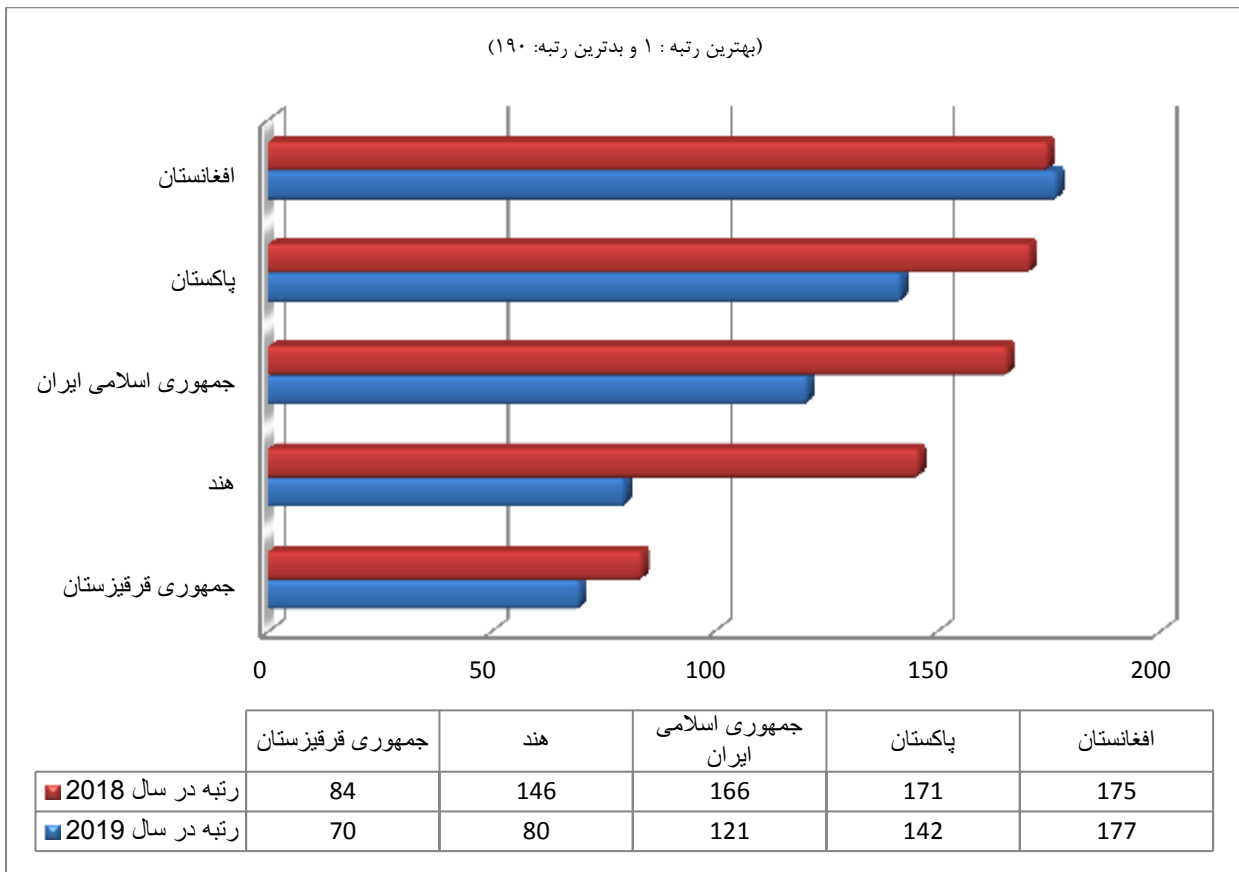
منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودار شماره ۱۰- رتبه افغانستان و رقباى اقتصادى آن در تسهيل پرداخت ماليات ها (در خاورميانه و شمال آفريقا)

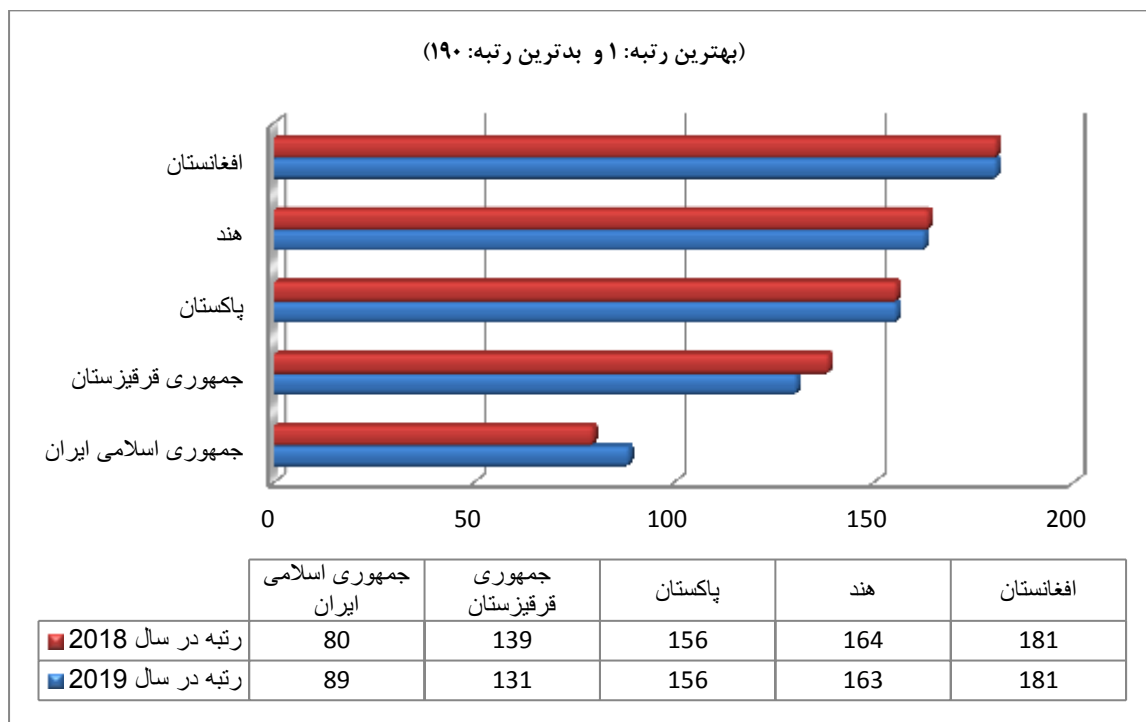
منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودار شماره ۱۱- رتبه افغانستان و رقباى اقتصادى آن در تسهيل اجرای قراردادها (در خاورميانه و شمال آفريقا)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

نمودار شماره ۱۲- رتبه افغانستان و رقباى اقتصادى آن در تسهيل تجارت فرامرزى (در خاورميانه و شمال آفريقا)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

جدول شماره ۴- خلاصه ای از زمان و هزینه لازم برای صادرات و واردات در فراسوی مرزها

هزینه های مربوطه (دلار آمریکا)	زمان برای کامل شدن (ساعت)	
۲۷۵	۴۸	صادرات: ترخیص و بازرسی مورد نیاز توسط مقامات گمرک
.	.	صادرات: ترخیص و بازرسی مورد نیاز توسط سازمان ها غیر از گمرک
۱۷۷,۸	۴۸	صادرات: بخش کنترل بندر یا مرز
۳۰۰	۷۲	واردات: ترخیص و بازرسی مورد نیاز توسط مقامات گمرک
.	.	واردات: ترخیص و بازرسی مورد نیاز توسط سازمان ها غیر از گمرک
۴۵۰	۲۴	واردات: بخش کنترل بندر یا مرز

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

جدول شماره ۵- خلاصه ای از جزئیات تجارت، زمان حمل و نقل و مستندات لازم برای تجارت در فراسوی مرزهای افغانستان

واردات	صادرات	
شماره فصل ۸۷۰۸: اجزا و قطعات جانبی موتور خودرو	شماره فصل ۸: میوه و اجیل های خوراکی، پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند	محصول
ژاپن	هند	شریک تجاری
گذرگاه مرزی تورخم	گذرگاه مرزی تورخم	مرز
۲۳۵	۲۳۵	فاصله (کیلومتر)
۲۴	۱۴	زمان حمل و نقل درون مرزی (ساعت)
۵۰۰	۵۰۰	هزینه حمل و نقل درون مرزی (دلار آمریکا)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

جدول شماره ۶- اسناد و مدارک جهت صادرات

ردیف	عنوان
۱	بارنامه
۲	اظهار نامه گمرکی صادرات
۳	فاکتور تجاری
۴	گواهی مبدا
۵	فهرست بسته بندی
۶	گواهی بازرسی
۷	گواهی صادرات/ واردت- جوازنامه
۸	فرم صادرات
۹	اظهارنامه انتقال گمرکی
۱۰	گواهی بیمه
۱۱	گواهی SOLAS
۱۲	گواهی کیفیت محصول
۱۳	گواهی .....

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

با توجه به جدول شماره ۶، دو سند و مدرک به اسناد و مدارک جهت صادرات کشور افغانستان اضافه شده است که نشان دهنده ی تأکید این کشور به کیفیت کالا و خدمات صادراتی خود دارد.

جدول شماره ۷- اسناد و مدارک جهت واردات

ردیف	عنوان
۱	بارنامه
۲	گواهی صادرات/ واردت- جوازنامه
۳	گواهی مبدا
۴	فاکتور تجاری
۵	گواهی بیمه
۶	اظهارنامه گمرکی واردات
۷	سند حمل و نقل
۸	برگه ترخیص
۹	گواهی استاندارد فنی
۱۰	فهرست بسته بندی
۱۱	گواهی SOLAS

منبع: ۲۰۱۹ Doing Business

جدول شماره ۸ - مقررات بازار کار افغانستان

پاسخ	عنوان
	استخدام
خیر	قراردادهای با مدت ثابت برای کارهای دائمی؟
بدون محدودیت	حداکثر مدت یک قرارداد با مدت ثابت (ماه)
بدون محدودیت	حداکثر مدت قراردادهای با مدت ثابت، شامل تمدید (ماه)
۰	حداقل دستمزد مناسب برای کارگران در مطالعه موردی (دلار در ماه)
۰	نسبت حداقل دستمزد به ارزش افزوده در هر کارگر
۳	حداکثر مدت دوره آزمایشی
ساعات کار	
۸	روز کاری استاندارد
۶	حداکثر تعداد روزهای کاری در هفته
۱۵	حق بیمه برای کار شبانه (% از پرداخت ساعتی)
۵۰	حق بیمه برای کار در روز استراحت در هفته (% از پرداخت ساعتی)
۲۵	حق بیمه برای اضافه کاری (% از پرداخت ساعتی)

بله	محدودیت های کار در شب؟
خیر	آیا زنان غیر باردار و غیر پرستار می توانند همانند مردان، همان ساعات کار شبانه را کار کنند؟
خیر	محدودیت در تعطیلات هفتگی؟
بله	محدودیت در اضافه کاری؟
۲۰	مرخصی سالانه برای یک کارگر با یک سال سابقه کار (روز کاری)
۲۰	مرخصی سالانه برای یک کارگر با پنج سال سابقه کار (روز کاری)
۲۰	مرخصی سالانه برای یک کارگر با ده سال سابقه کار (روز کاری)
۲۰	مرخصی سالانه (به طور متوسط برای یک کارگر با یک، پنج و ۱۰ سال سابقه کار، بر حسب روز کاری)
قوانین تعدیل نیرو	
بله	اخراج بر اساس قوانین تعدیل نیرو توسط قانون مجاز است؟
بله	اطلاع رسانی طرف سوم در صورتیکه یک کارگر اخراج شود؟
خیر	تائیدیه طرف سوم در صورتیکه یک کارگر اخراج شود؟
بله	اطلاع رسانی طرف سوم در صورتیکه ۹ کارگر اخراج شود؟
بله	تائیدیه طرف سوم در صورتیکه ۹ کارگر اخراج شود؟
خیر	الزام آموزش مجدد یا تخصیص وظیفه مجدد قبل از تعدیل نیرو؟
خیر	قوانین الویت بندی نیروهای تعدیل شده؟
بله	قوانین الویت بندی برای استخدام مجدد؟
هزینه های تعدیل نیرو	
۴,۳	دوره اخطار برای اخراج یک کارگر با یک سال سابقه کار
۴,۳	دوره اخطار برای اخراج یک کارگر با ۵ سال سابقه کار
۴,۳	دوره اخطار برای اخراج یک کارگر با ۱۰ سال سابقه کار
۴,۳	دوره اخطار برای اخراج (به طور متوسط برای کارگران با یک، ۵ و ۱۰ سال سابقه کار)
۸,۷	حق انفصال از خدمت برای اخراج یک کارگر با یک سال سابقه کار
۱۷,۳	حق انفصال از خدمت برای اخراج یک کارگر با ۵ سال سابقه کار
۲۶	حق انفصال از خدمت برای تعدیل نیرو برای یک کارگر با ۱۰ سال سابقه کار
۱۷,۳	حق انفصال از خدمت برای تعدیل نیرو (به طور متوسط برای کارگران با یک، ۵ و ۱۰ سال سابقه کار)
کیفیت کار	
خیر	پاداش برابر برای کار با ارزش مساوی
خیر	تبعیض جنسیتی در استخدام
بله	پرداخت یه عدم پرداخت حقوق در مرخصی زایمان مجاز است؟
	حداقل مدت مرخصی زایمان (روز)
بله	دریافت ۱۰۰ درصد حقوق در مرخصی زایمان؟
بله	پرداخت ۵ روز کامل از مرخصی استعلاجی در سال
خیر	حمایت از فرد بیکار یکسال پس از بیکاری
نوامبر/ آپریل	حداقل زمان مشارکت در حمایت از فرد بیکار (ماه)

منبع: Doing Business ۲۰۱۹

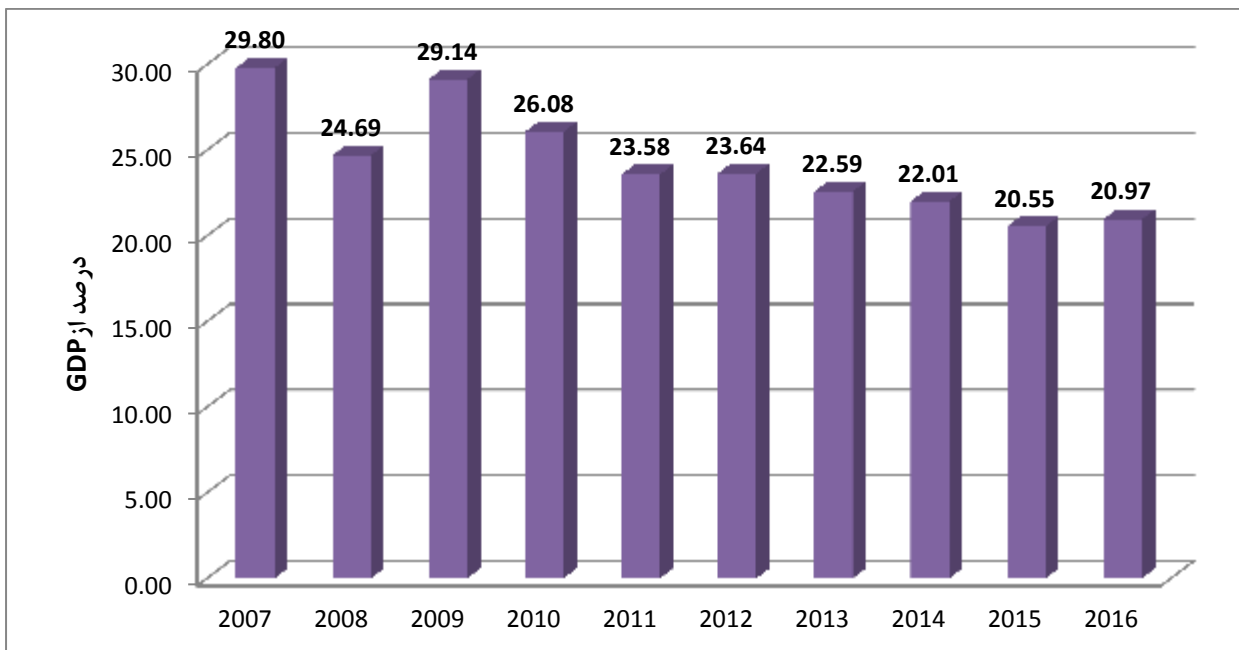

جدول شماره ۹- سهم بخش های مختلف خدماتی از صادرات و واردات خدمات افغانستان در سال ۲۰۱۶

کد BPM	شرح خدمات	واردات (هزار دلار)	صادرات (هزار دلار)
S	کل خدمات	۱۲۹۸۰۵۰	۴۸۳۸۷۷
SOX	خدمات تجاری	۱۲۴۳۹۴۸	۳۵۸۹۰۹
۱۰	سایر خدمات کسب و کار	۲۱۰۴۹	۸۲۲۲۲
۱۲	کالا و خدمات دولت	۵۴۱۰۲	۱۲۴۹۶۹
۹	مخابرات، کامپیوتر و خدمات اطلاعاتی	۴۱۶۳۱	۷۳۵۶۸
۵	ساخت و ساز	۳۲۳۵	۹۹۹۰۳
۳	حمل و نقل	۹۲۰۷۴۴	۴۴۷۳۶
۷	خدمات مالی	۳۷۴۲	۲۲۸۱۳
۶	بیمه و حقوق بازنشستگی	۱۶۹۵۳۲	۲۸۵۸
۴	سفر	۷۸۵۹۷	۲۷۷۴۴
۱۱	خدمات فردی، فرهنگی و رفاهی	۴۷۹	۵۰۶۵

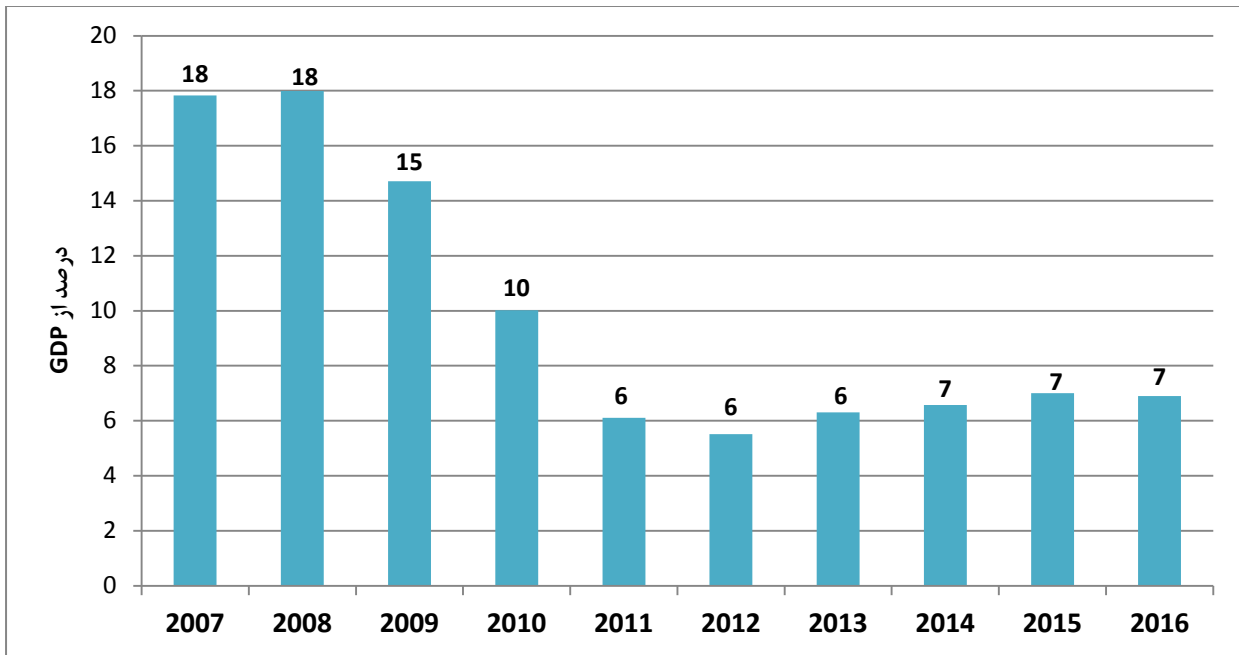
منبع: ITC

نمودار شماره ۱۳- ارزش افزوده کشاورزی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

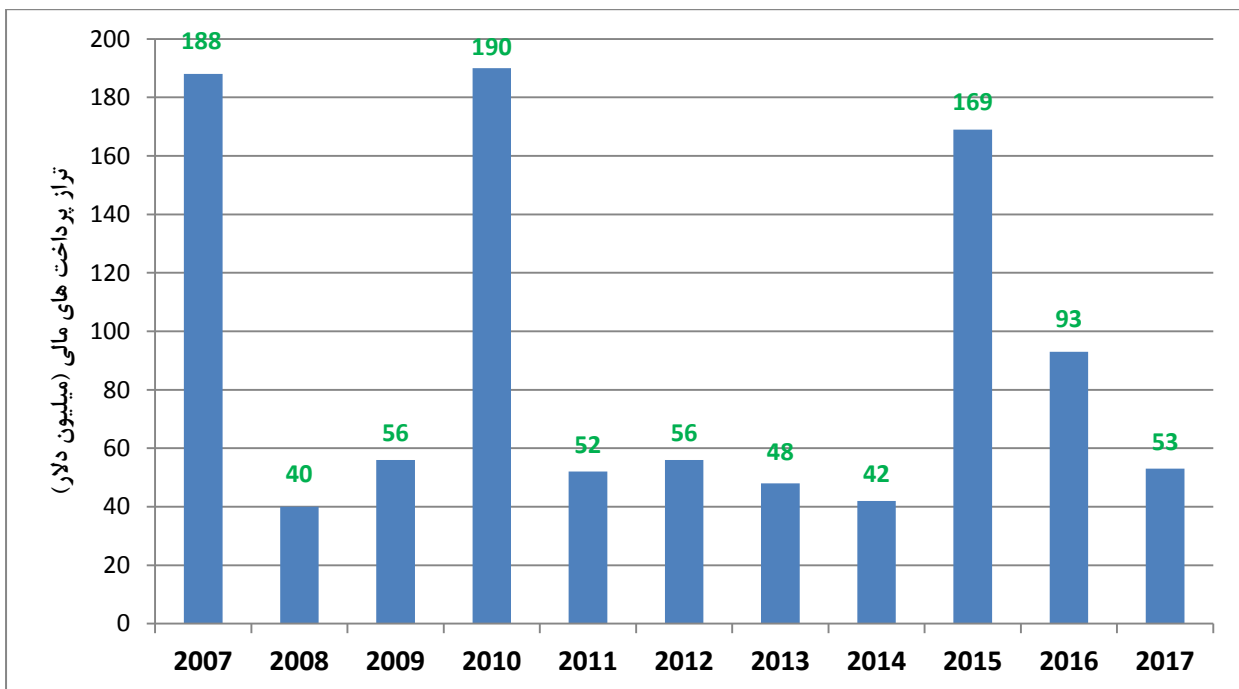
منبع: World Bank

نمودار شماره ۱۴ - صادرات کالا و خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

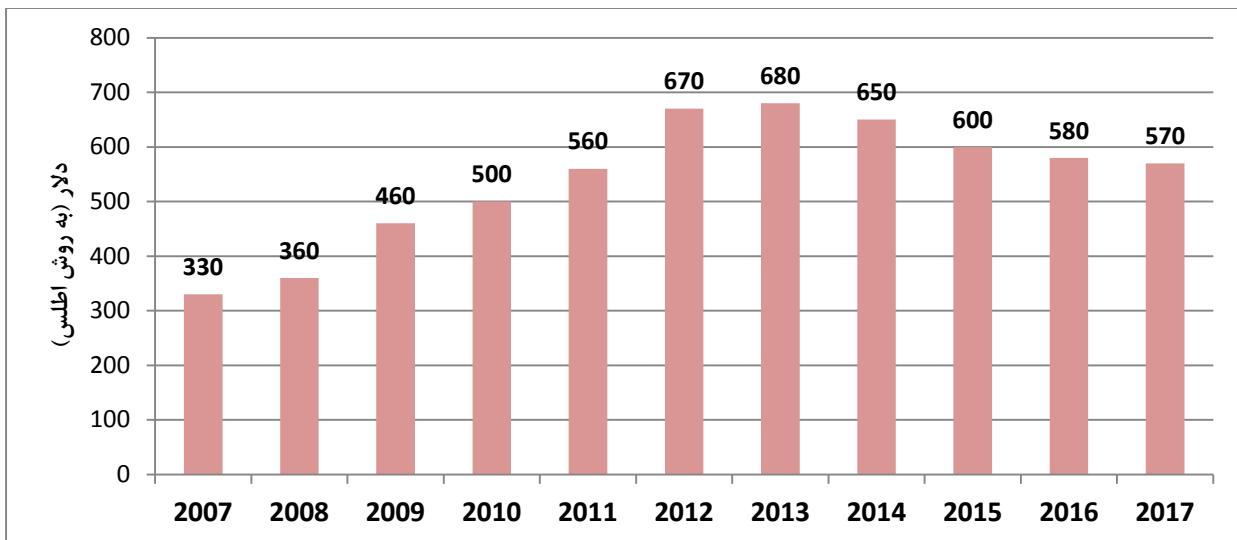
منبع: World Bank

نمودار شماره ۱۵ - سرمایه گذاری مستقیم خارجی در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

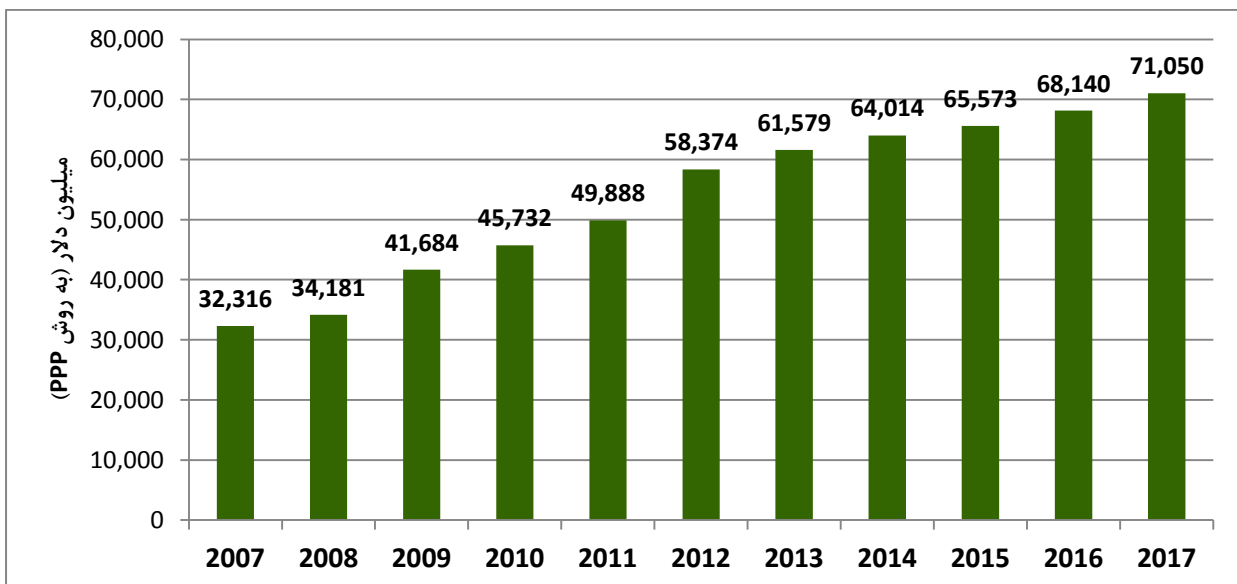
نمودار شماره ۱۶- درآمد ناخالص ملی به ازاء هر نفر در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به روش اطلس

منبع: World Bank

روش اطلس: در روش اطلس درآمد ناخالص ملی کشورها بر حسب پول داخلی با استفاده از عامل تبدیل اطلس (که از میانگین سه ساله نرخ های ارز برای هموار کردن اثرات نوسانات موقتی نرخ ارز استفاده میکند) به دلار آمریکا تبدیل شده و بر اساس تفاوت بین نرخ های تورم کشور (محاسبه شده با استفاده از شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی در کشور) با چند کشور توسعه یافته (میانگین وزنی شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی کشورها) تعدیل شده و سپس برای به دست آوردن سرانه به جمعیت تقسیم می گردد.

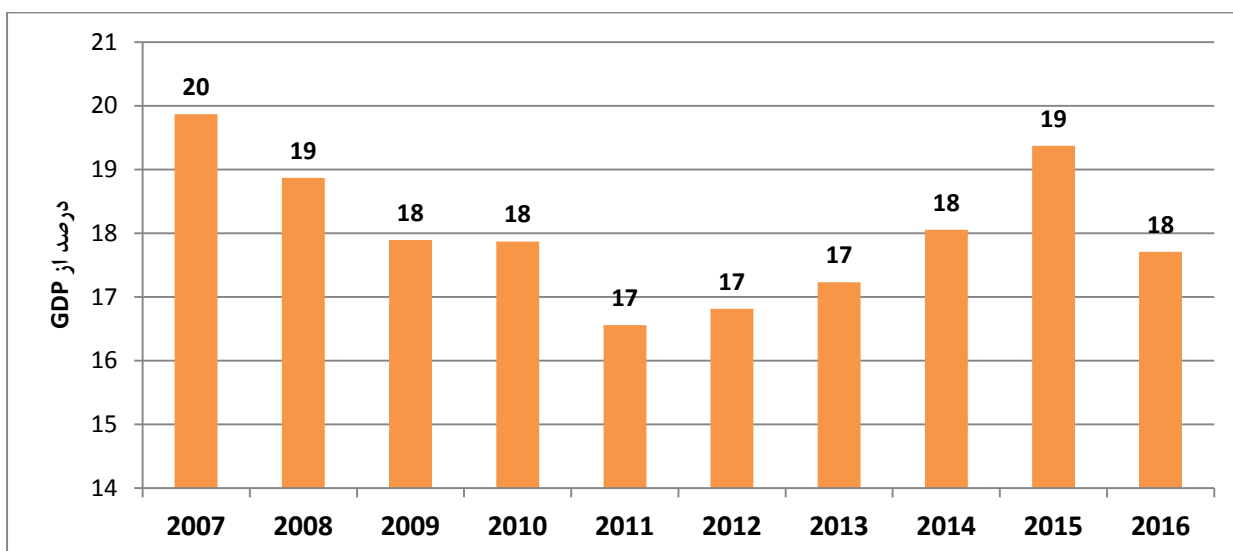
نمودار شماره ۱۷- درآمد ناخالص ملی به ازاء هر نفر در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به روش PPP

منبع: World Bank

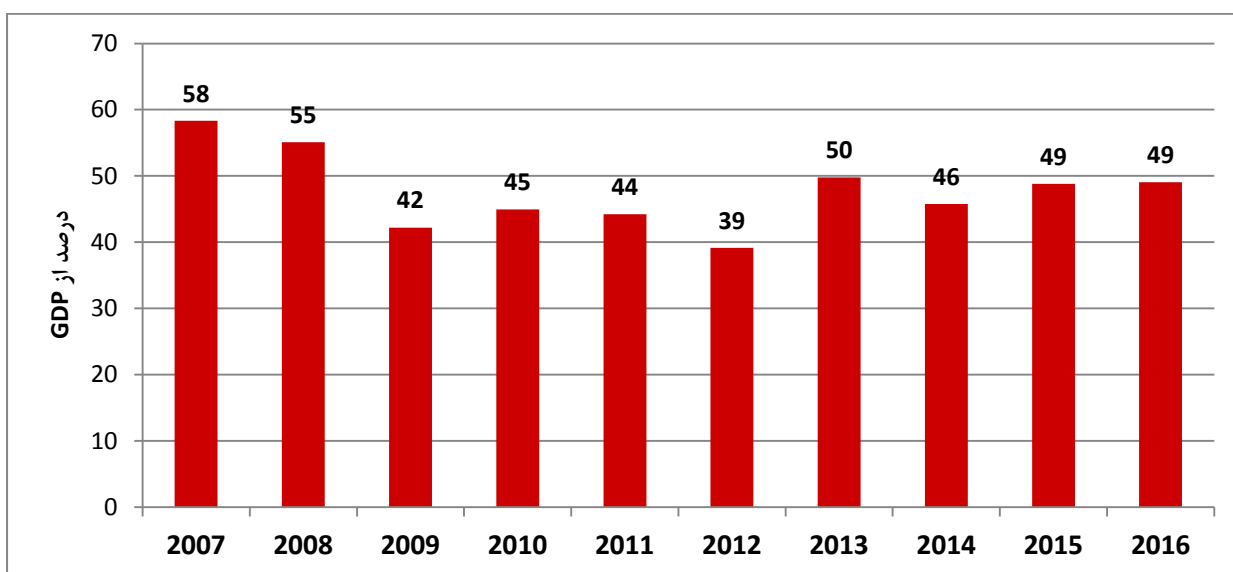
روش PPP: درآمد ناخالص ملی سرانه به روش برابری قدرت خرید با استفاده از نرخهای PPP به دلار بین المللی که قدرت خرید یکسانی با درآمد ناخالص ملی بر حسب دلار آمریکا دارد، تبدیل می شود
 **:DTF، فاصله تا مرز بهترین عملکرد اقتصادی بر اساس شاخص های Doing Business می باشد.

نمودار شماره ۱۸ - ایجاد سرمایه ناخالص در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

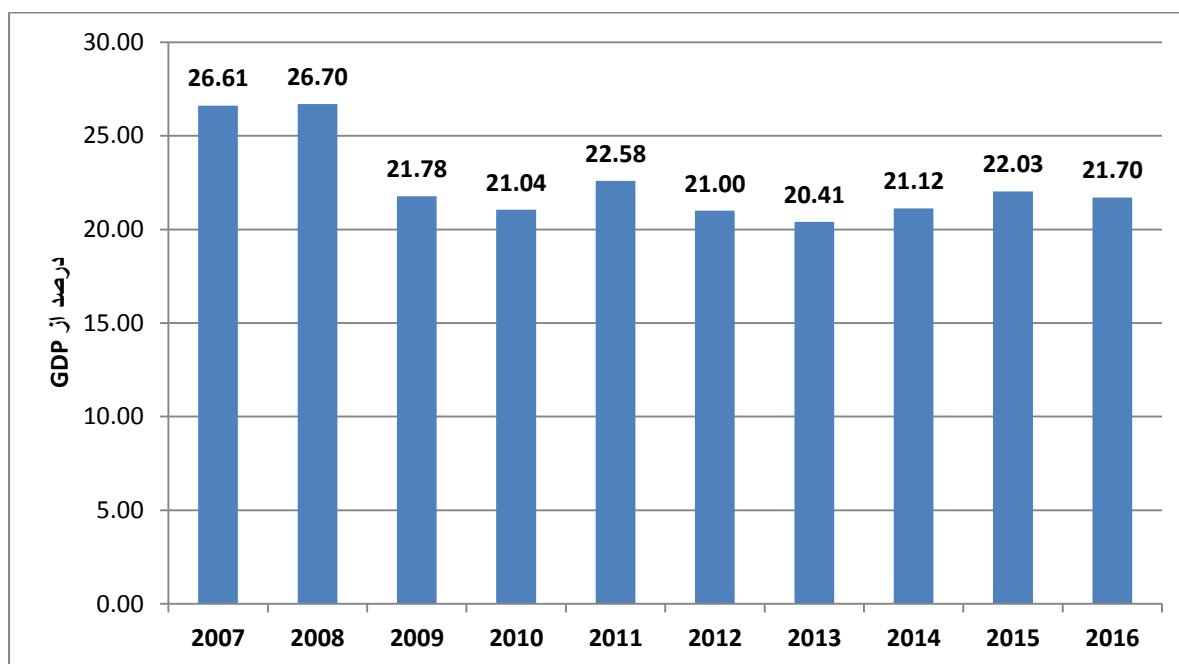
منبع: World Bank

نمودار شماره ۱۹ - واردات کالا و خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

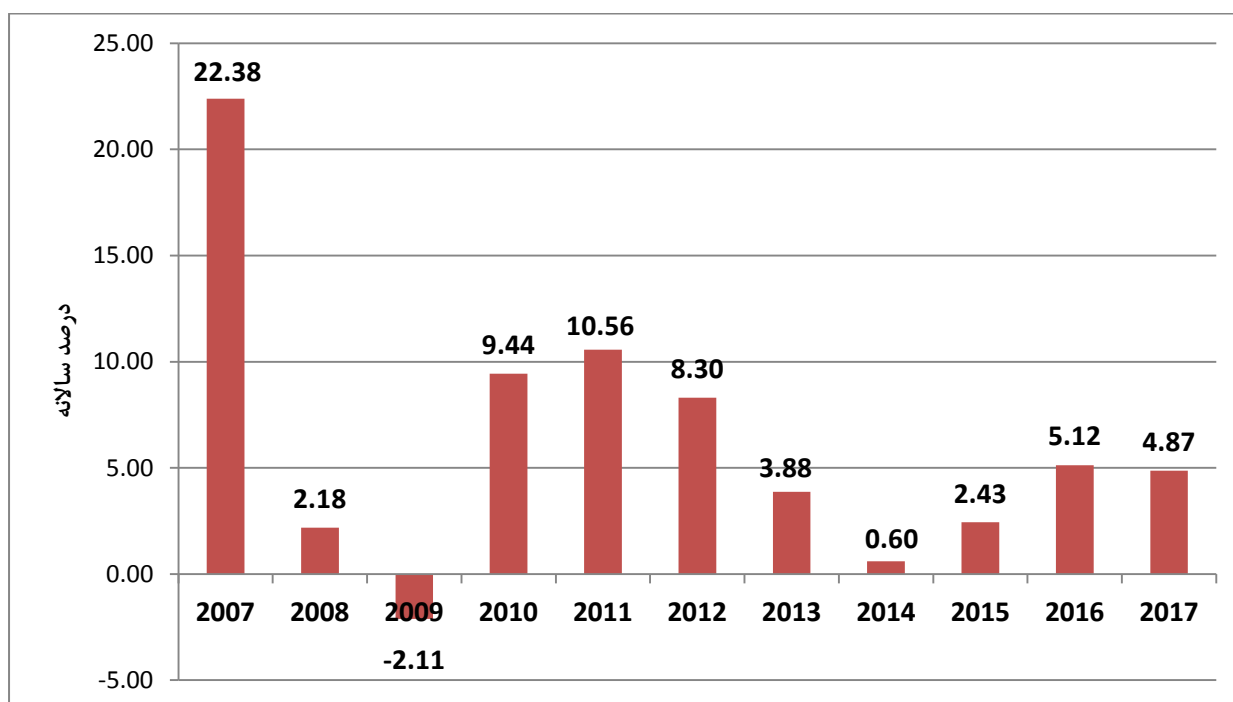
منبع: World Bank

نمودار شماره ۲۰- ارزش افزوده صنعت افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

منبع: World Bank

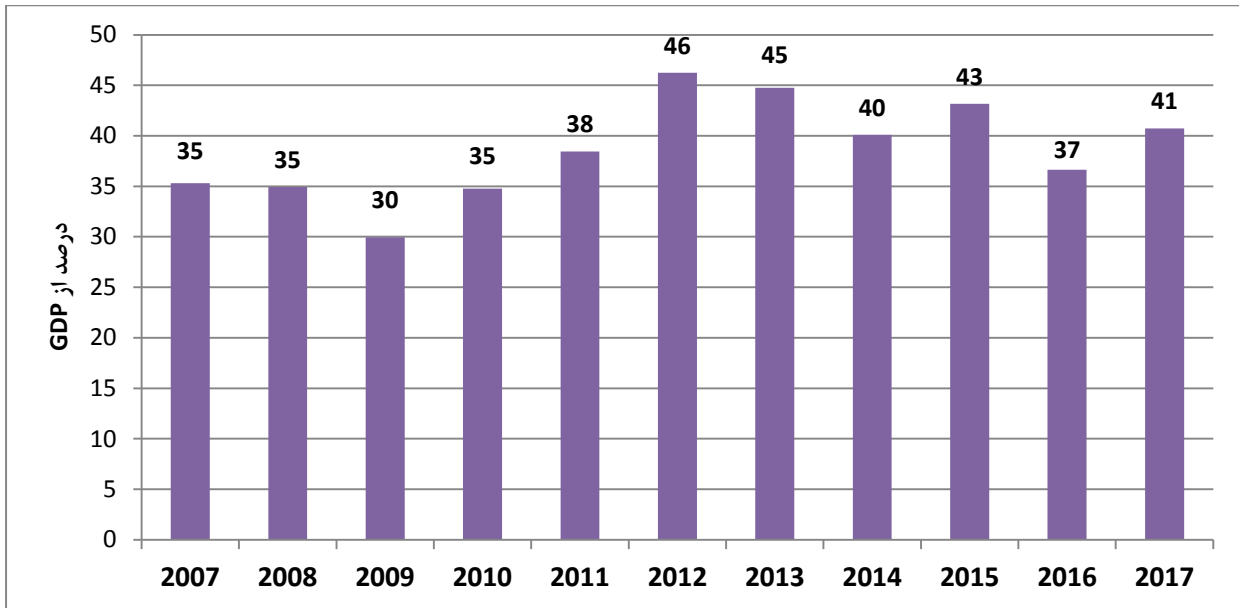
نمودار شماره ۲۱- تورم، شاخص ضمنی GDP افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

منبع: World Bank

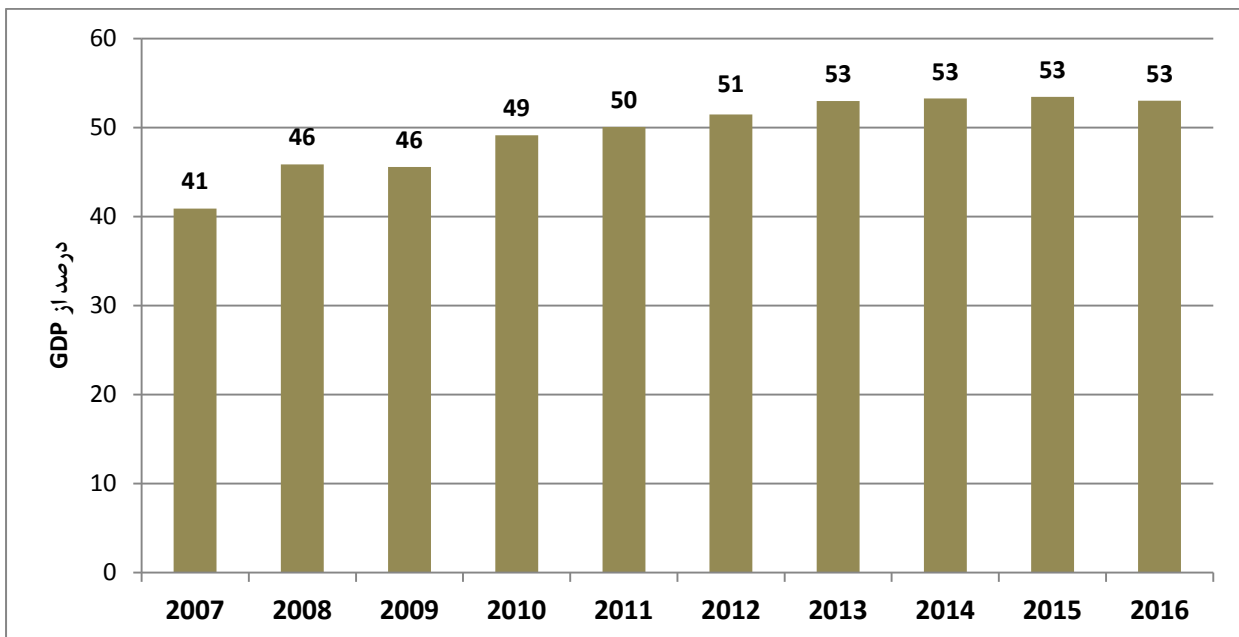
شاخص ضمنی GDP: شاخصی است که برای تحلیل رشد قیمت همه کالاها و خدمات موجود در یک اقتصاد به کار می رود. شاخص ضمنی تولید، از نسبت مقدار تولید ناخالص داخلی اسمی (یا به ارزش جاری) به تولید ناخالص داخلی واقعی (یا به ارزش ثابت) بدست می آید.

نمودار شماره ۲۲ - تجارت کالایی افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

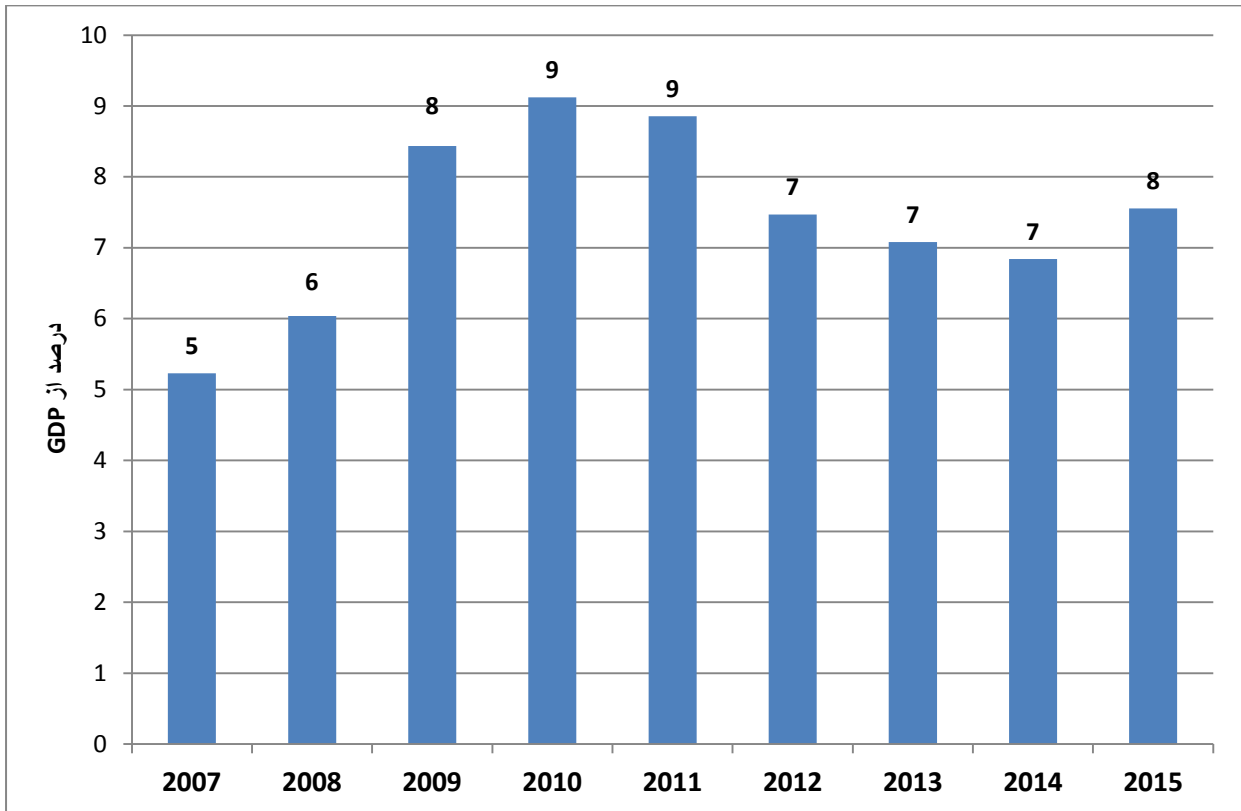
منبع: World Bank

نمودار شماره ۲۳ - ارزش افزوده خدمات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۶

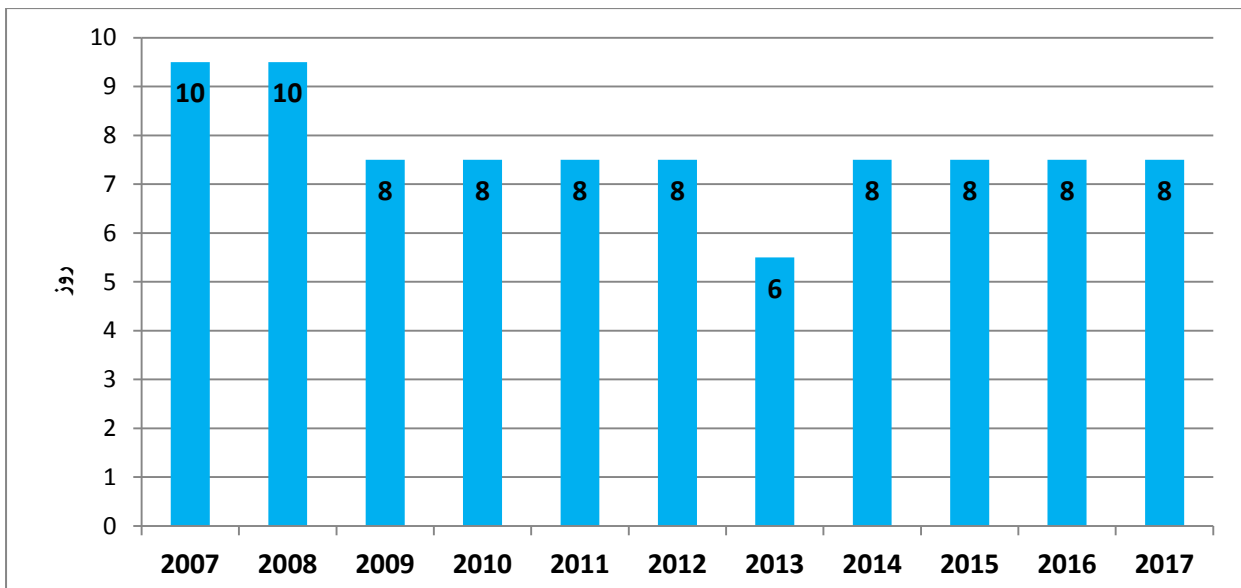
منبع: World Bank

نمودار شماره ۲۴- درآمد حاصل از مالیات افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵

منبع: World Bank

نمودار شماره ۲۵ - زمان لازم برای شروع یک کسب و کار در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷

منبع: World Bank

فصل سوم:
تجارت افغانستان

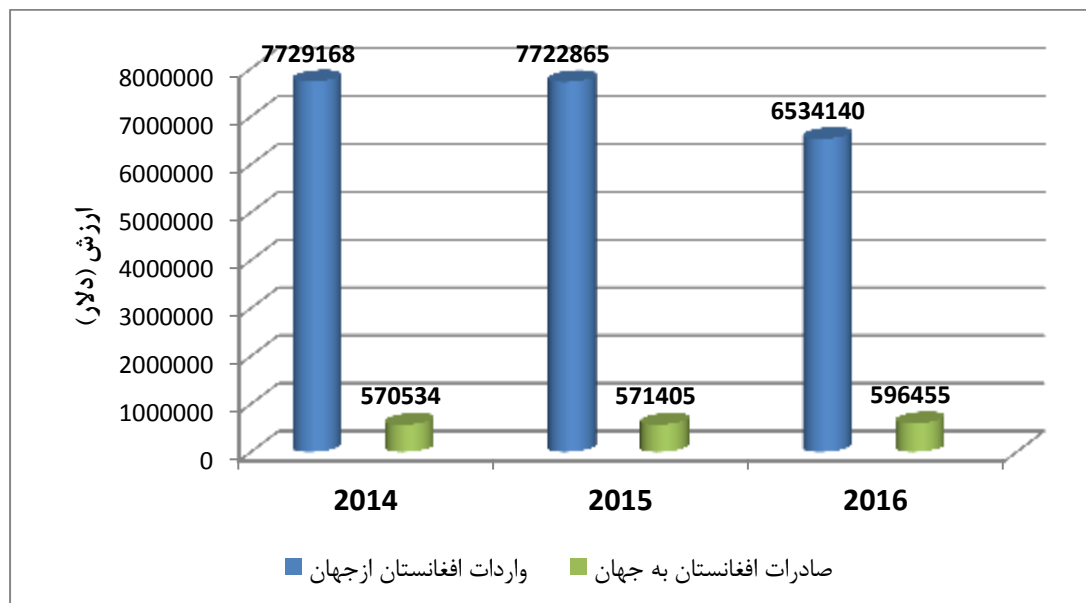

۳.۱. تجارت افغانستان با جهان

بر اساس آمار ITC میزان واردات افغانستان از جهان در ۹۹ فصل تعرفه ای در سال ۲۰۱۶ معادل ۶,۵۳۴ هزار دلار که در مقایسه با میزان واردات کشور افغانستان از جهان در سال ۲۰۱۵ که معادل ۷,۷۲۲ هزار دلار می باشد، ۱۵.۴ درصد کاهش داشته است.

صادرات کشور افغانستان به جهان در سال ۲۰۱۶ معادل ۵۹۶ هزار دلار می باشد و دارای یک تراز منفی تجاری بالغ بر ۵,۹۳۷ هزار دلار در سال مذکور می باشد. این در حالی است که تراز مذکور در سال ۲۰۱۵، حدود ۷,۱۵۱ هزار دلار بوده است. شایان ذکر است صادرات کشور افغانستان به جهان در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال ۲۰۱۵، حدود ۴.۳۸ درصد افزایش و در سال ۲۰۱۵ نسبت به سال ۲۰۱۴ (۸۷۱ دلار) بالغ بر ۰.۱۵ درصد افزایش داشته است.

نمودار شماره ۲۶- مبادلات تجاری افغانستان با جهان طی سال های ۲۰۱۴-۲۰۱۶

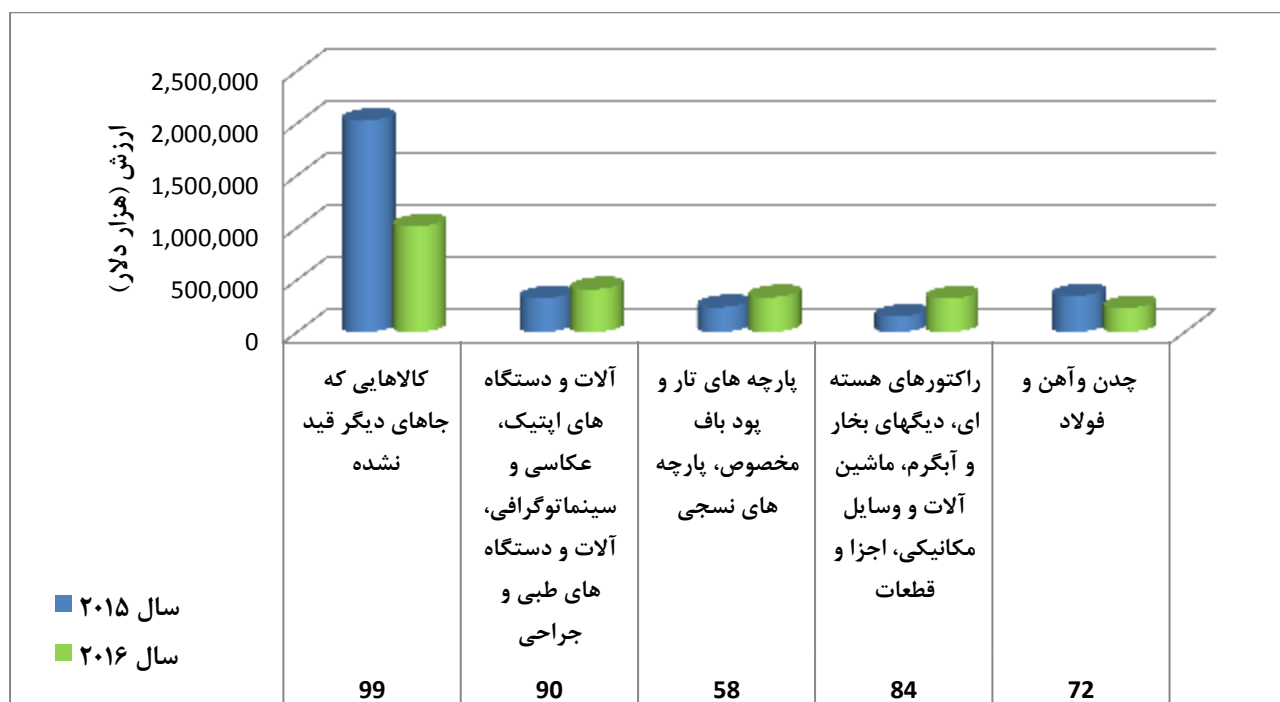
منبع: ITC

جدول شماره ۱۰- فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه صنعت (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۹۹	کالاهایی که جاهای دیگر قید نشده	۲,۰۲۵,۴۰۱	۱,۰۱۲,۷۴۱
۹۰	آلات و دستگاه های اپتیک، عکاسی و سینماتوگرافی، آلات و دستگاه های طبی و جراحی	۳۲۳,۸۷۲	۴۱۰,۲۳۵
۵۸	پارچه های تار و پود باف مخصوص، پارچه های نسجی	۲۳۹,۲۷۱	۳۳۴,۵۲۰
۸۴	راکتورهای هسته ای، دیگهای بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات	۱۴۸,۷۵۹	۳۲۱,۱۲۷
۷۲	چدن و آهن و فولاد	۳۴۶,۰۶۰	۲۳۱,۵۶۹

منبع: ITC

نمودار شماره ۲۷ - فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه صنعت طی سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶

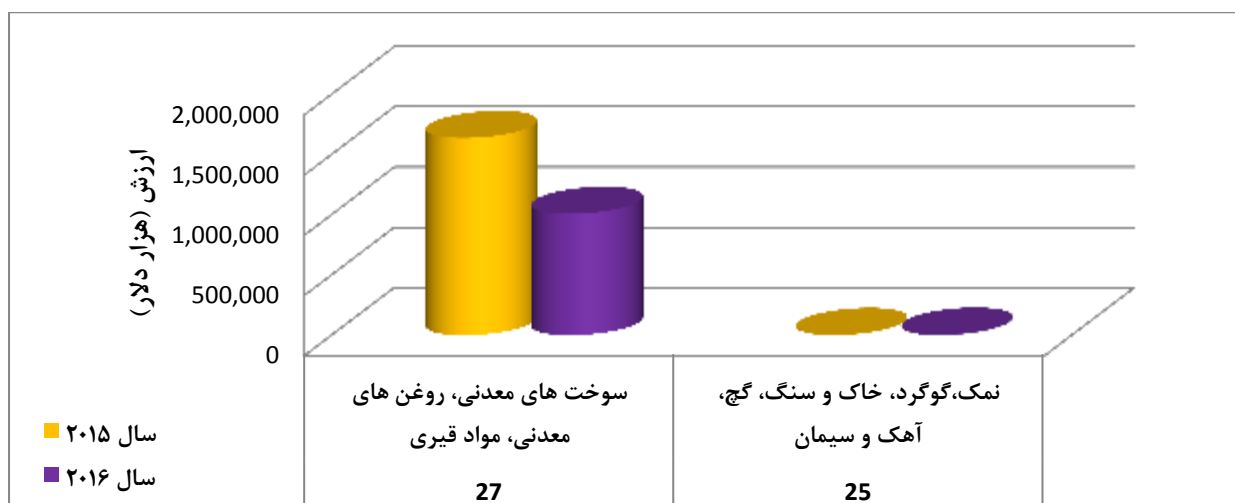
منبع: ITC

جدول شماره ۱۱ - فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه معدن (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۲۷	سوخت های معدنی، روغن های معدنی، مواد قیری	۱,۶۳۷,۹۵۷	۱,۰۰۸,۰۸۲
۲۵	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	۱,۵۵۰	۳,۷۶۵

منبع: ITC

نمودار شماره ۲۸ - فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه معدن طی سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶

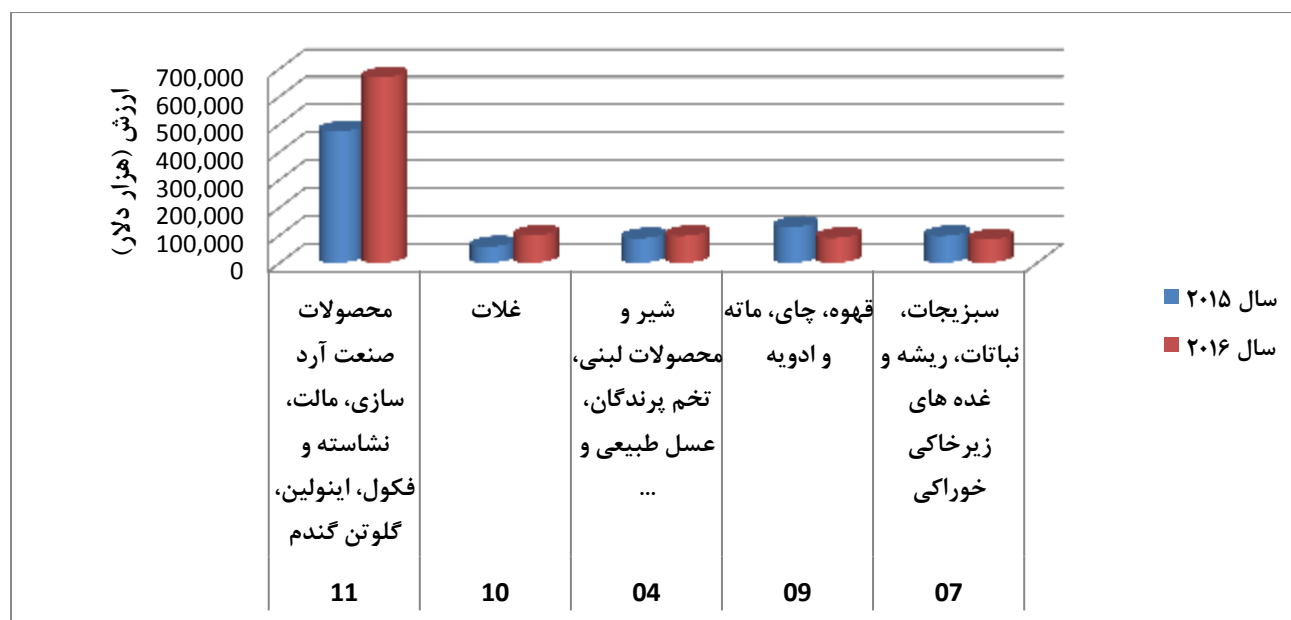
منبع: ITC

جدول شماره ۱۲ - فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه کشاورزی (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۱۱	محصولات صنعت آرد سازی، مالت، نشاسته و فکول، اینولین، گلوتن گندم	۴۷۳،۲۲۵	۶۶۸،۲۳۱
۱۰	غلات	۵۸،۴۵۱	۹۸،۱۴۷
۰۴	شیر و محصولات لبنی، تخم پرندگان، عسل طبیعی و ...	۸۸،۳۸۷	۹۷،۰۰۷
۰۹	قهوه، چای، ماته و ادویه	۱۲۹،۰۲۵	۸۹،۶۷۱
۰۷	سبزیجات، نباتات، ریشه و غده های زیرخاکی خوراکی	۹۶،۸۱۶	۸۳،۶۵۱

منبع: ITC

نمودار شماره ۲۹ - فصل های عمده وارداتی افغانستان از جهان در گروه کشاورزی طی سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶

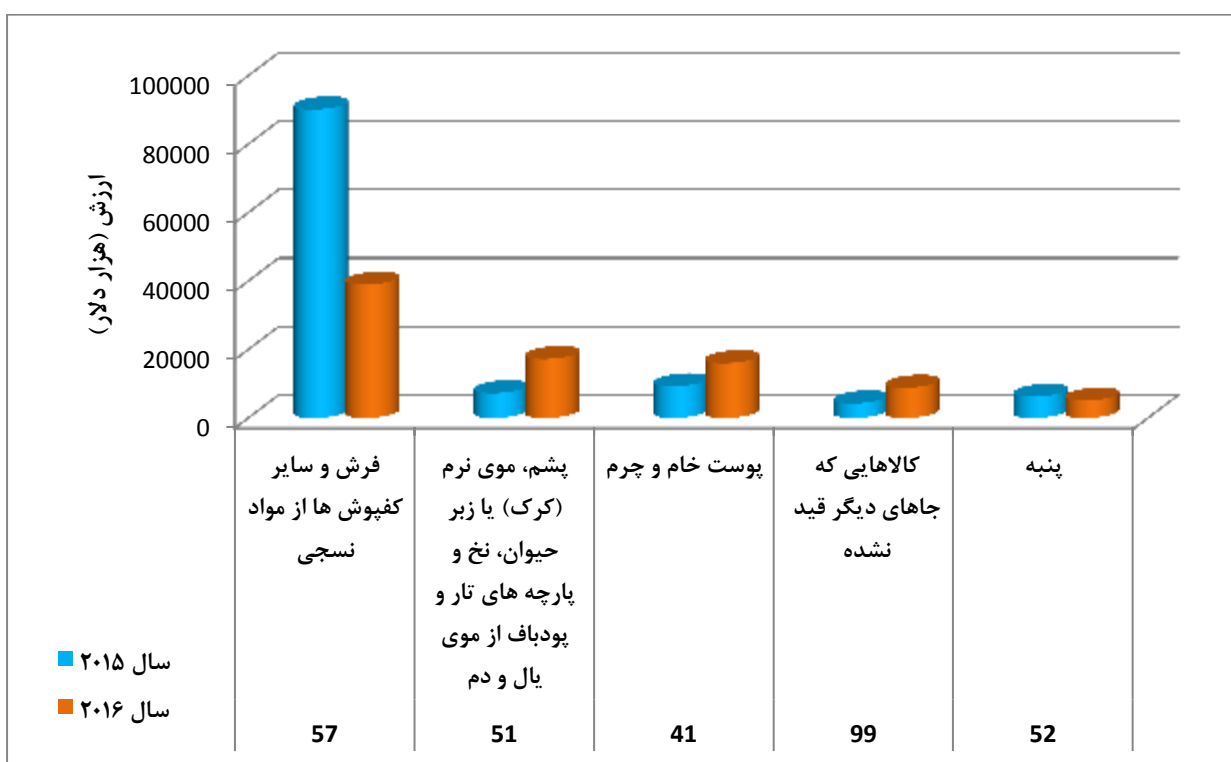
منبع: ITC

جدول شماره ۱۳ - فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه صنعت (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۵۷	فرش و سایر کفپوش ها از مواد نسجی	۹۰۱۸۴	۳۸۹۸۴
۵۱	پشم، موی نرم (کرک) یا زبر حیوان، نخ و پارچه های تار و پودباف از موی یال و دم	۷۲۸۰	۱۷۲۶۷
۴۱	پوست خام و چرم	۹۳۰۱	۱۶۰۴۹
۹۹	کالاهایی که جاهای دیگر قید نشده	۴۲۹۳	۸۸۴۰
۵۲	پنبه	۶۲۳۳	۵۰۹۵

منبع: ITC

نمودار شماره ۳۰ - فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه صنعت طی سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶

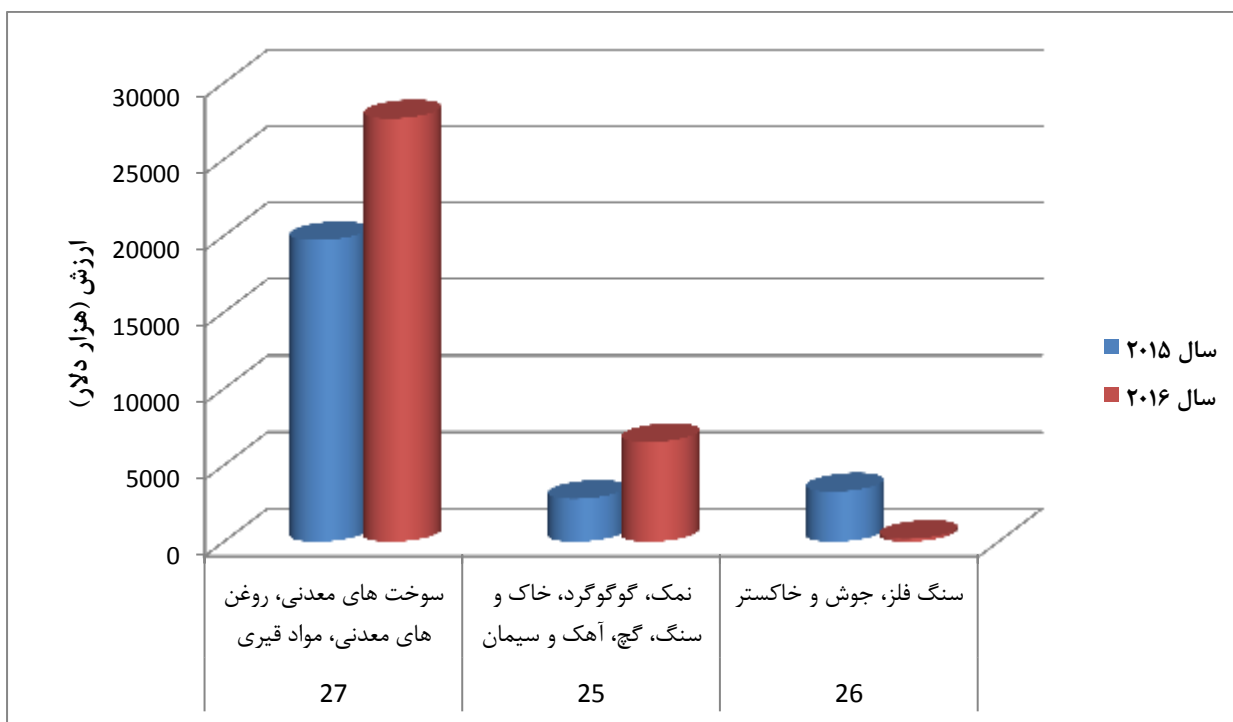
منبع: ITC

جدول شماره ۱۴ - فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه معدن (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۲۷	سوخت های معدنی، روغن های معدنی، مواد قیری	۱۹۷۱۶	۲۷۶۷۳
۲۵	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	۲۸۰۷	۶۵۲۰
۲۶	سنگ فلز، جوش و خاکستر	۳۲۷۹	۱۸۷

منبع: ITC

نمودار شماره ۳۱ - فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه معدن طی سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶

منبع: ITC

جدول شماره ۱۵ - فصل های عمده صادراتی افغانستان به جهان در گروه کشاورزی (هزار دلار)

شماره فصل	شرح کالا	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
۸	میوه های خوراکی، پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند	۲۱۶۹۰۸	۲۲۱۴۶۵
۱۳	انگم ها، صمغ ها، رزین ها و سایر شیره ها و عصاره های نباتی	۸۱۸۷۹	۸۵۸۵۸
۱۲	دانه و میوه های روغن دار، دانه و بذر و میوه های گوناگون، نباتات صنعتی یا دارویی	۵۶۲۰۱	۶۴۹۴۴
۷	سبزیجات، نباتات، ریشه...	۲۸۳۹۷	۳۴۴۸۴
۱۰	غلات	۴۵	۳۳۸۹۵

منبع: ITC

منبع: ITC

جدول شماره ۱۶ - بیست کشور عمده مقصد صادراتی افغانستان در سال ۲۰۱۶

ردیف	عمده کشورهای مقصد صادراتی افغانستان	ارزش (هزار دلار)
۱	پاکستان	۲۸۳۳۱۷
۲	هند	۲۳۰۰۳۸
۳	جمهوری اسلامی ایران	۱۸۸۲۳
۴	ترکیه	۱۲۱۴۷
۵	عراق	۱۱۱۸۵
۶	امارات متحده عربی	۹۳۶۸
۷	چین	۴۷۵۴
۸	آلمان	۴۴۰۶
۹	قزاقستان	۳۹۸۸
۱۰	فدراسیون روسیه	۳۴۸۶
۱۱	ترکمنستان	۱۷۵۵
۱۲	انگلستان	۱۶۹۰

۱۴۰۸	فرانسه	۱۳
۱۳۶۸	اردن	۱۴
۱۳۱۲	ایالات متحده آمریکا	۱۵
۱۲۳۱	بلژیک	۱۶
۱۱۳۸	عربستان سعودی	۱۷
۸۹۴	تاجیکستان	۱۸
۶۰۹	کانادا	۱۹
۶۰۸	ویتنام	۲۰

منبع: ITC

جدول شماره ۱۷ - بیست کشور عمده مبدا وارداتی افغانستان در سال ۲۰۱۶

ردیف	عمده کشورهای مبدا وارداتی افغانستان	ارزش (هزار دلار)
۱	جمهوری اسلامی ایران	۱,۲۶۵,۱۳۹
۲	پاکستان	۱,۱۹۸,۷۵۹
۳	چین	۱,۰۹۲,۷۰۸
۴	قزاقستان	۶۲۱,۶۲۵
۵	ازبکستان	۳۹۹,۱۴۴
۶	ترکمنستان	۳۵۵,۴۰۱
۷	مالزی	۲۶۴,۸۶۳
۸	ژاپن	۲۴۸,۶۹۱
۹	امارات متحده عربی	۲۰۰,۳۸۵
۱۰	هند	۱۵۲,۸۷۷
۱۱	فدراسیون روسیه	۱۳۸,۷۹۲
۱۲	تاجیکستان	۷۹,۶۸۱
۱۳	ترکیه	۷۸,۳۱۹
۱۴	ایالات متحده آمریکا	۷۳,۴۳۳

۵۷.۷۳۴	ویتنام	۱۵
۴۷.۲۵۷	کنیا	۱۶
۴۱.۱۵۲	جمهوری کره	۱۷
۳۶.۷۵۶	اندونزی	۱۸
۲۹.۴۳۱	آلمان	۱۹
۱۸.۵۲۹	تایلند	۲۰

منبع: ITC

جدول شماره ۱۸ - ترکیب تجارت افغانستان در هر گروه کالایی در سال ۲۰۱۶

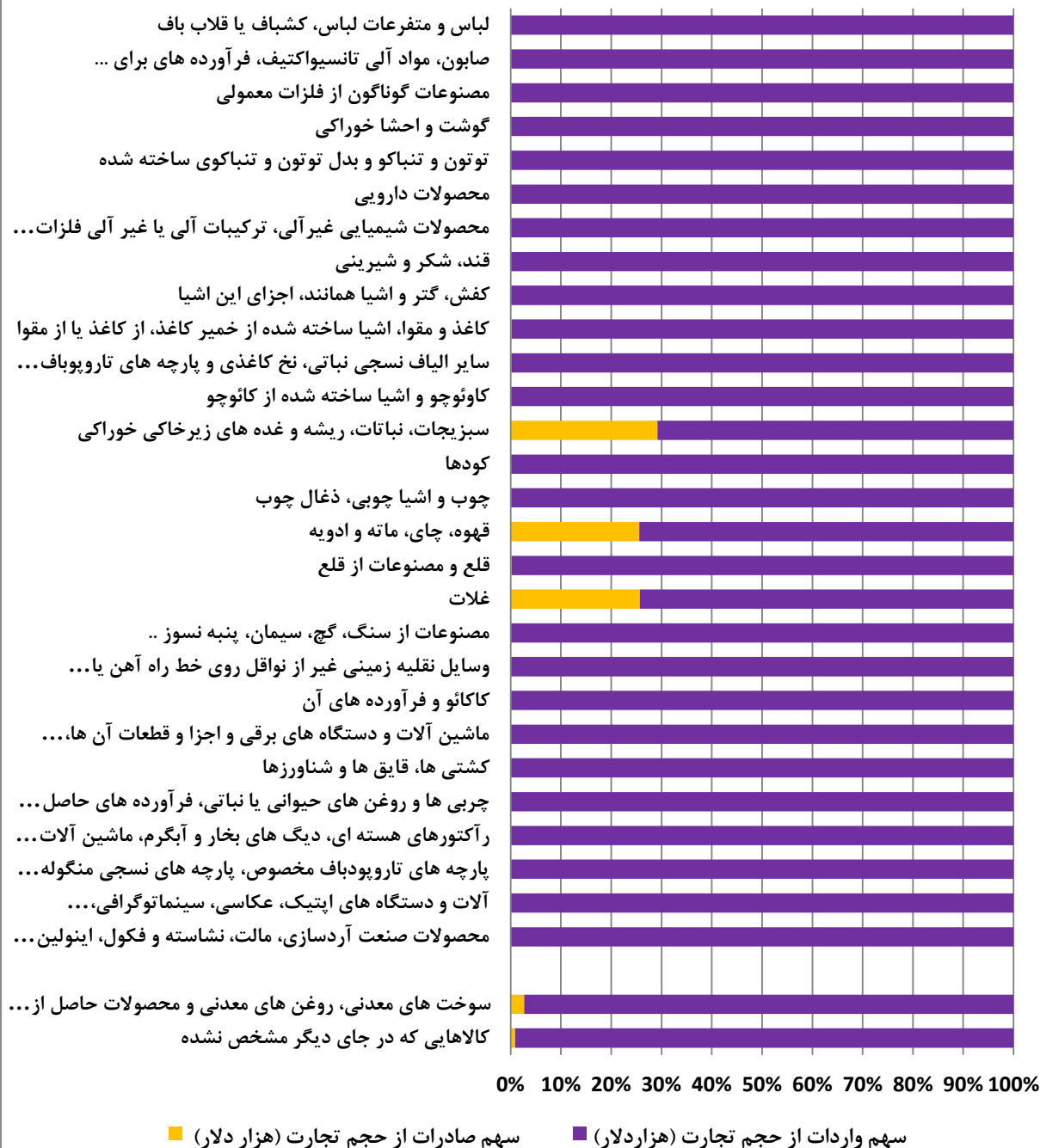
ردیف	شماره فصل	شرح کالا	سهم صادرات از حجم تجارت (هزار دلار)	سهم واردات از حجم تجارت (هزار دلار)
۱	'۹۹	کالاهایی که در جای دیگر مشخص نشده	۸۸۴۰	۱۰۱۲۷۴۱
۲	'۲۷	سوخت های معدنی، روغن های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آن ها، مواد قیری و موم های معدنی	۲۷۶۷۳	۱۰۰۸۰۸۲
۳	'۱۱	محصولات صنعت آردسازی، مالت، نشاسته و فکول، اینولین و گلو تن گندم	۰	۶۶۸۲۳۱
۴	'۹۰	آلات و دستگاه های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت سنجی، آلات و دستگاه های طبی - جراحی، اجزا و قطعات و متفرعات آن ها	۰	۴۱۰۲۳۵
۵	'۵۸	پارچه های تاروپودباف مخصوص، پارچه های نسجی منگوله باف ...	۰	۳۳۴۵۲۰
۶	'۸۴	راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آن ها	۰	۳۳۱۱۲۷
۷	'۱۵	چربی ها و روغن های حیوانی یا نباتی، فرآورده های حاصل از تفکیک آن ها، چربی های خوراکی آماده، موم های حیوانی یا نباتی	۶۶	۳۱۶۴۹۰
۸	'۷۲	کشتی ها، قایق ها و شناورزها	۰	۲۳۱۵۶۹
۹	'۸۵	ماشین آلات و دستگاه های برقی و اجزا و قطعات آن ها، دستگاه های ضبط و پخش صوت، دستگاه های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی...	۰	۲۳۰۴۵۵
۱۰	'۱۸	کاکائو و فرآورده های آن	۰	۲۲۳۴۳۷
۱۱	'۸۷	وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای، و...	۰	۱۷۶۶۱۹
۱۲	'۶۸	مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز ..	۰	۱۵۶۸۱۹
۱۳	'۱۰	غلات	۳۳۸۹۵	۹۸۱۴۷

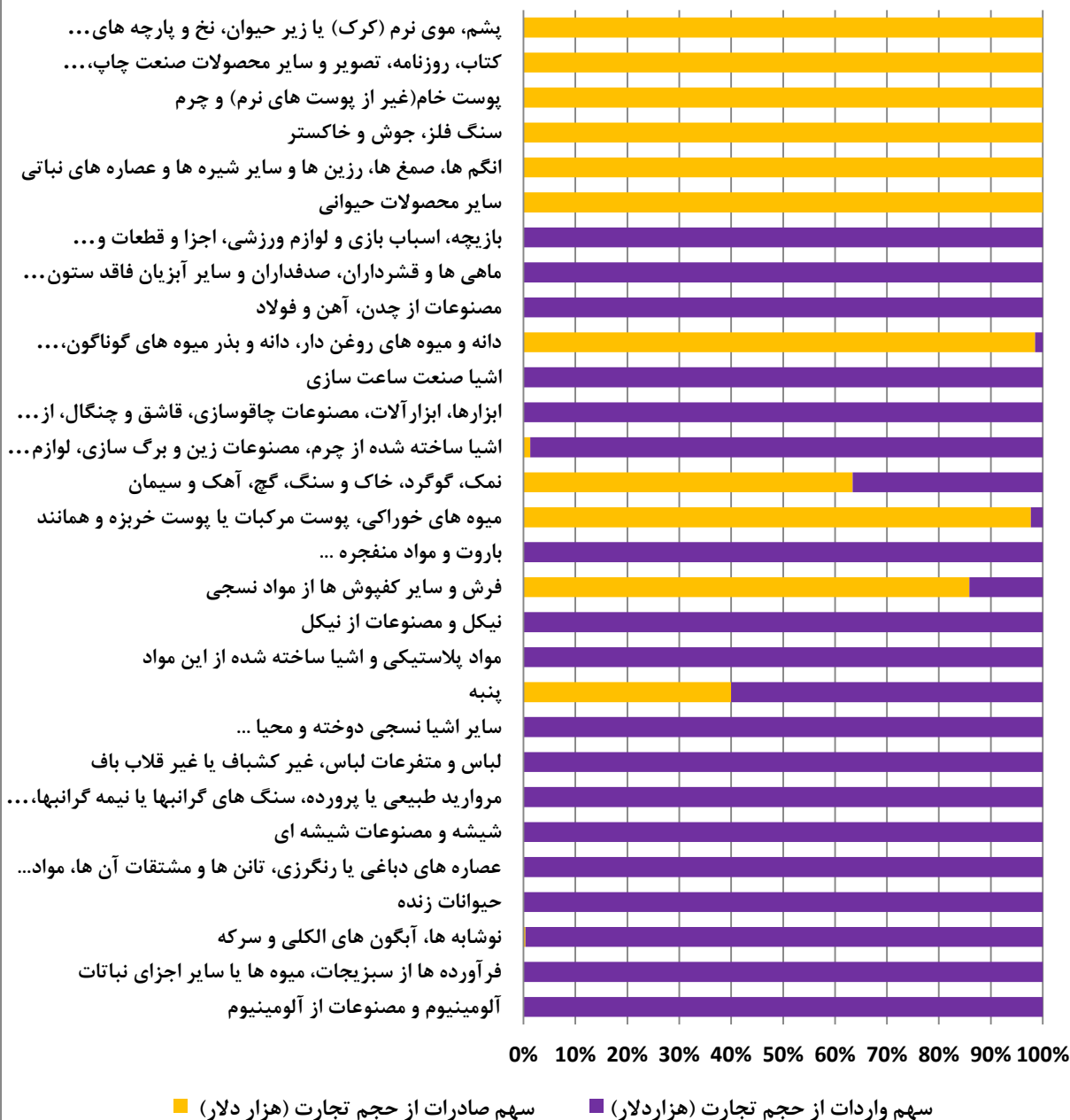
۹۷۰۰۷	۲۰۱	قلع و مصنوعات از قلع	۱۰۴	۱۴
۸۹۶۷۱	۳۰۸۲۸	قهوه، چای، ماته و ادویه	۱۰۹	۱۵
۸۸۳۷۱	۰	چوب و اشیا چوبی، ذغال چوب	۱۴۴	۱۶
۸۶۹۱۴	۰	کودها	۱۳۱	۱۷
۸۳۶۵۱	۳۴۴۸۴	سبزیجات، نباتات، ریشه و غده های زیرخاکی خوراکی	۱۰۷	۱۸
۸۰۶۵۱	۰	کائوچو و اشیا ساخته شده از کائوچو	۱۴۰	۱۹
۷۸۶۵۳	۱۱۶	سایر الیاف نسجی نباتی، نخ کاغذی و پارچه های تاروپوباف از نخ کاغذی	۱۵۳	۲۰
۷۲۶۶۳	۱۱۱	کاغذ و مقوا، اشیا ساخته شده از خمیر کاغذ، از کاغذ یا از مقوا	۱۴۸	۲۱
۶۳۳۷۷	۰	کفش، گتر و اشیا همانند، اجزای این اشیا	۱۶۴	۲۲
۶۱۹۶۸	۰	قند، شکر و شیرینی	۱۱۷	۲۳
۵۶۹۴۶	۰	محصولات شیمیایی غیرآلی، ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها...	۱۲۸	۲۴
۵۱۴۲۰	۰	محصولات دارویی	۱۳۰	۲۵
۵۰۲۹۰	۰	توتون و تنباکو و بدل توتون و تنباکوی ساخته شده	۱۲۴	۲۶
۴۴۸۵۰	۰	گوشت و احشا خوراکی	۱۰۲	۲۷
۳۹۱۶۰	۰	مصنوعات گوناگون از فلزات معمولی	۱۸۳	۲۸
۳۴۵۹۱	۰	صابون، مواد آلی تانسوآکتیف، فرآورده های برای ...	۱۳۴	۲۹
۳۰۳۳۶	۰	لباس و متفرعات لباس، کشیاف یا قلاب باف	۱۶۱	۳۰
۲۸۸۵۴	۰	آلومینیوم و مصنوعات از آلومینیوم	۱۷۶	۳۱
۲۵۸۳۳	۰	فرآورده ها از سبزیجات، میوه ها یا سایر اجزای نباتات	۱۲۰	۳۲
۲۵۵۰۳	۹۱	نوشابه ها، آبگون های الکلی و سرکه	۱۲۲	۳۳
۲۵۱۲۴	۱۰	حیوانات زنده	۱۰۱	۳۴
۲۳۷۳۷	۰	عصاره های دباغی یا رنگرزی، تانن ها و مشتقات آن ها، مواد...	۱۳۲	۳۵
۲۱۳۵۰	۰	شیشه و مصنوعات شیشه ای	۱۷۰	۳۶
۱۴۶۴۱	۰	مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ های گرانبها یا نیمه گرانبها، فلزات گرانبها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانبها و اشیا ساخته شده از این مواد، زیورآلات بدلی، سکه	۱۷۱	۳۷
۱۰۶۲۰	۰	لباس و متفرعات لباس، غیر کشیاف یا غیر قلاب باف	۱۶۲	۳۸
۸۷۴۰	۰	سایر اشیا نسجی دوخته و محیا ...	۱۶۳	۳۹
۷۶۵۳	۵۰۹۵	پنبه	۱۵۲	۴۰
۷۱۴۶	۰	مواد پلاستیکی و اشیا ساخته شده از این مواد	۱۳۹	۴۱
۷۰۲۴	۰	نیکل و مصنوعات از نیکل	۱۷۵	۴۲
۶۴۲۴	۳۸۹۸۴	فرش و سایر کیفیوش ها از مواد نسجی	۱۵۷	۴۳
۶۲۳۸		باروت و مواد منفجره ...	۱۳۶	۴۴

۵۲۳۲	۲۲۱۴۶۵	میوه های خوراکی، پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند	'۰۸	۴۵
۳۷۶۵	۶۵۲۰	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	'۲۵	۴۶
۳۱۷۲	۴۲	اشیا ساخته شده از چرم، مصنوعات زین و برگ سازی، لوازم سفر، کیف های دستی و محفظه های همانند، اشیا ساخته شده از روده ...	'۴۲	۴۷
۱۰۵۱	.	ابزارها، ابزارآلات، مصنوعات چاقوسازی، فاشق و چنگال، از فلزات معمولی، اجزا و قطعات این مصنوعات از فلزات معمولی	'۸۲	۴۸
۱۰۲۹	.	اشیا صنعت ساعت سازی	'۹۱	۴۹
۹۸۷	۶۴۹۴۴	دانه و میوه های روغن دار، دانه و بذر میوه های گوناگون، نباتات صنعتی یا دارویی، کاه و نواله	'۱۲	۵۰
۳۷۳	.	مصنوعات از چدن، آهن و فولاد	'۷۳	۵۱
۳۶۳	.	ماهی ها و قشرداران، صدفداران و سایر آبزیان فاقد ستون فقرات	'۰۳	۵۲
۲۹۰	.	بازیچه، اسباب بازی و لوازم ورزشی، اجزا و قطعات و متفرعات آن ها	'۹۵	۵۳
.	۳۷۲۶	سایر محصولات حیوانی	'۰۵	۵۴
.	۸۵۸۵۸	انگم ها، صمغ ها، رزین ها و سایر شیره ها و عصاره های نباتی	'۱۳	۵۵
.	۱۸۷	سنگ فلز، جوش و خاکستر	'۲۶	۵۶
.	۱۶۰۴۹	پوست خام(غیر از پوست های نرم) و چرم	'۴۱	۵۷
.	۲	کتاب، روزنامه، تصویر و سایر محصولات صنعت چاپ، دستنوشته ها، تایپ شده ها و نقشه ها	'۴۹	۵۸
.	۱۷۲۶۷	پشم، موی نرم (کرک) یا زیر حیوان، نخ و پارچه های تاروپودباف از موی یال و دم	'۵۱	۵۹

نمودار شماره ۳۳. ترکیب تجارت افغانستان در هر گروه کالایی در سال ۲۰۱۶

نمودار شماره ۳۳. ادامه ترکیب تجارت افغانستان در هر گروه کالایی در سال ۲۰۱۶

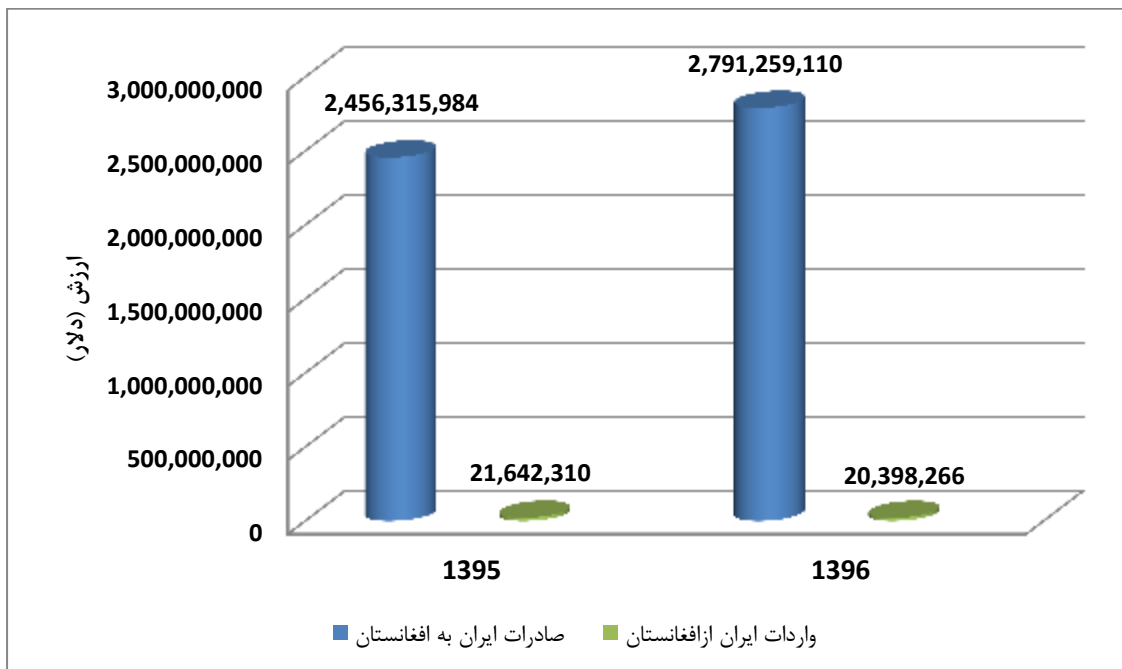

منبع: ITC

۳.۲. تجارت افغانستان با ایران

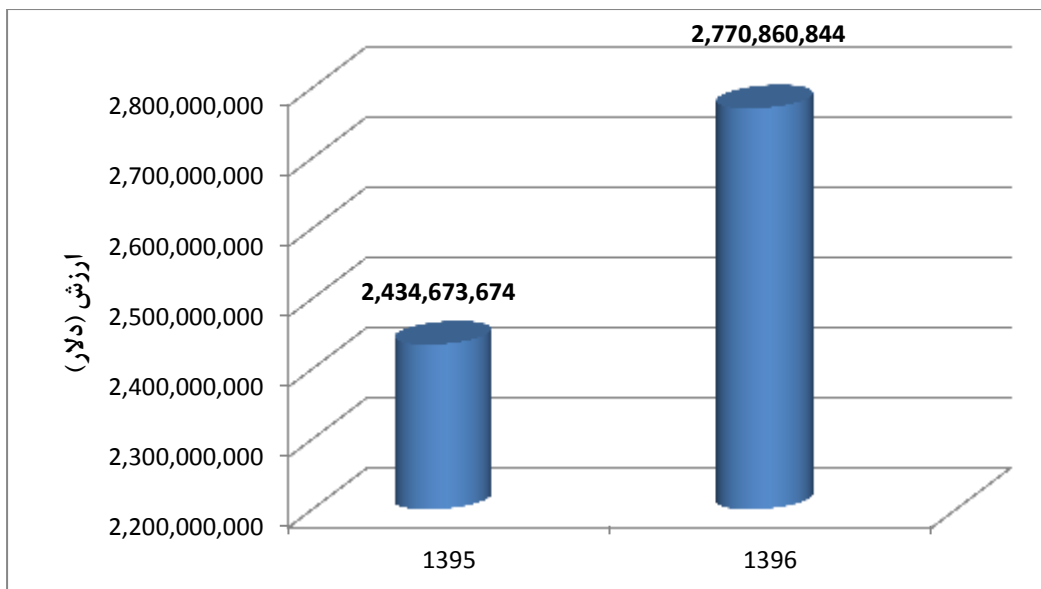
بر اساس آمار تجارت خارجی گمرک جمهوری اسلامی ایران، با توجه به نمودار های شماره ۳۴ و ۳۵، در ۱۲ ماهه ۱۳۹۶، میزان واردات ایران از کشور افغانستان ۲۰,۳۹۸,۲۶۶ دلار و میزان صادرات ایران به افغانستان ۲,۷۹۱,۲۵۹,۱۱۰ دلار می باشد. در سال ۱۳۹۵، واردات ایران از افغانستان معادل ۲۱,۶۴۲,۳۱۰ دلار و صادرات ایران به افغانستان معادل ۲,۴۵۶,۳۱۵,۹۸۴ دلار بوده است. تراز تجاری ایران با افغانستان در سال ۹۶ معادل ۲,۷۷۰,۸۶۰,۸۴۴ دلار، در سال ۹۵ معادل ۲,۴۳۴,۶۷۳,۶۷۴ دلار، صادرات ایران در سال ۹۶ نسبت به ۹۵ حدود ۱۴ درصد افزایش و واردات ایران از افغانستان در سال ۹۶ نسبت به ۹۵ در حدود ۶ درصد کاهش داشته است.

نمودار شماره ۳۴- مبادلات تجاری ایران با افغانستان طی سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

منبع: گمرک ج.ا.ایران

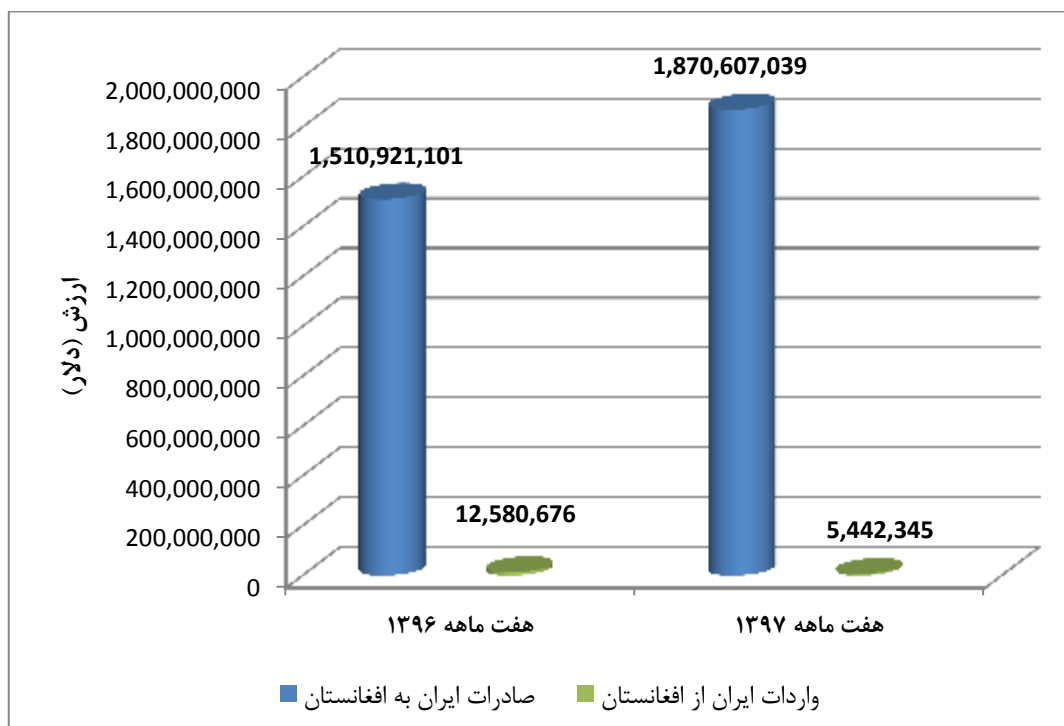
نمودار شماره ۳۵ - تراز تجاری ایران با افغانستان طی سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

منبع: گمرک ج.ا.ایران

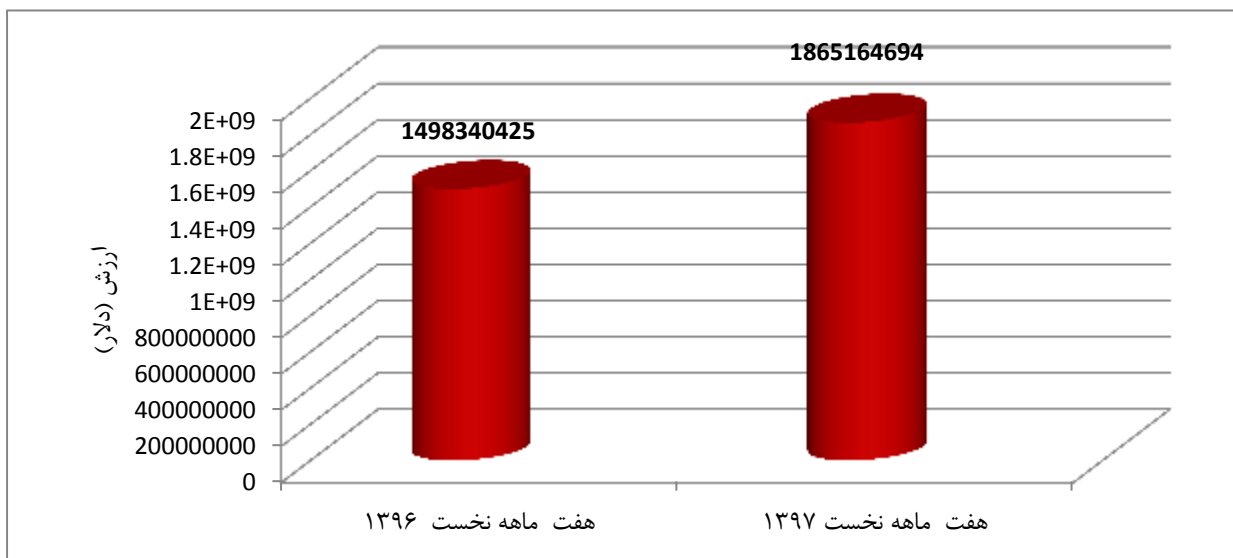
همانطور که نمودار شماره ۳۵ نشان می دهد، در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۷ نیز صادرات ایران به افغانستان معادل ۱،۸۷۰،۶۰۷،۰۳۹ دلار و واردات ایران از افغانستان ۵،۴۴۲،۳۴۵ دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه در سال ۱۳۹۶، درصد افزایش در صادرات و درصد کاهش در واردات را شاهد بوده ایم. طبق نمودار شماره ۳۹، تراز تجاری ایران با افغانستان در هفت ماهه نخست سال ۹۷ معادل ۱،۸۶۵،۱۶۴،۶۹۴ دلار، در هفت ماهه نخست سال ۹۶ معادل ۱،۴۹۸،۳۴۰،۴۲۵ دلار می باشد.

نمودار شماره ۳۶ - مبادلات تجاری ایران با افغانستان طی هفت ماهه اول سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

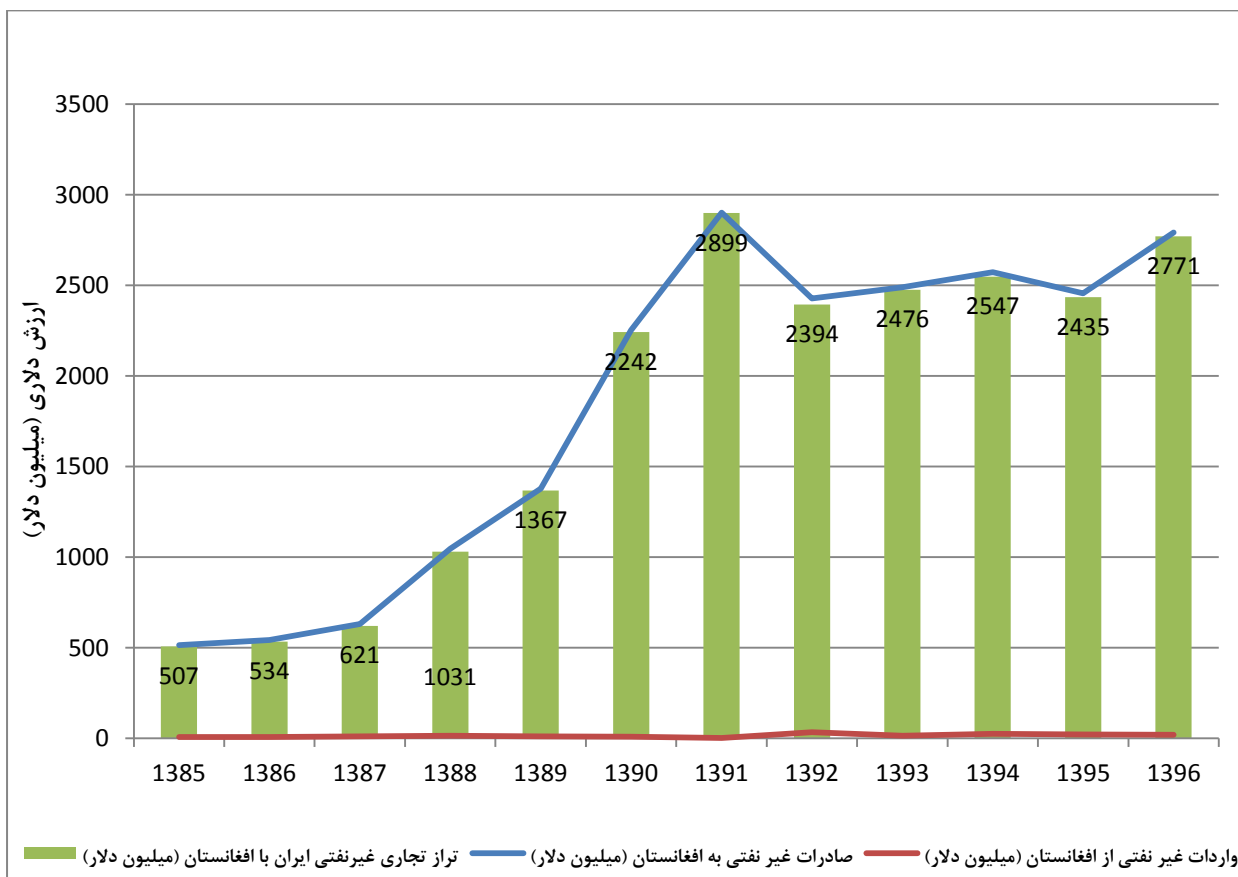
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۳۷- تراز تجاری ایران با افغانستان طی هفت ماهه ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

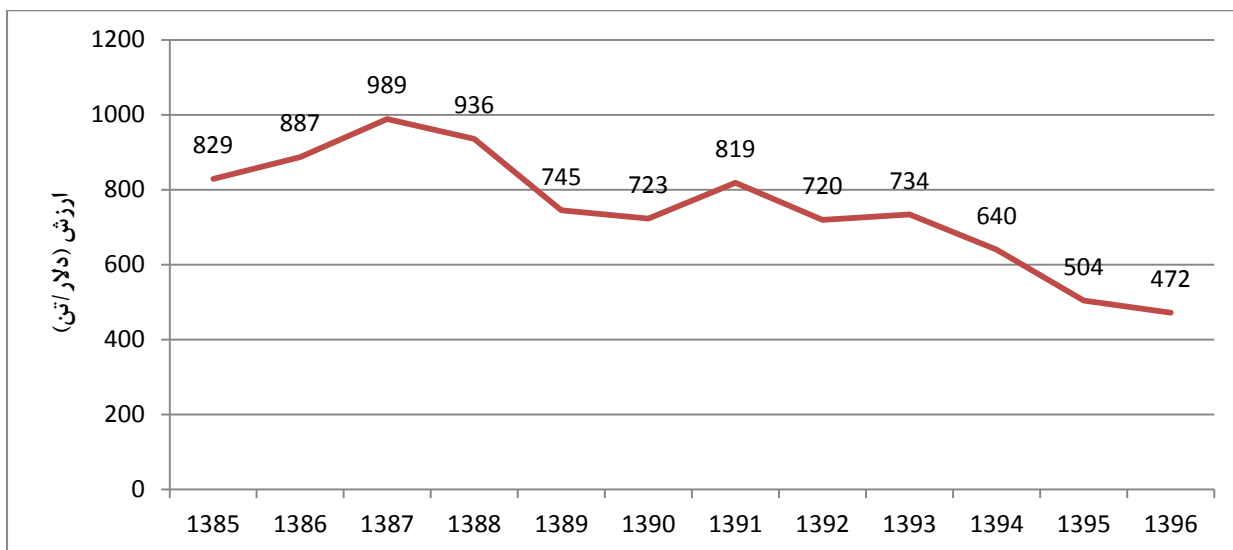
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۳۸- روند مبادلات برون مرزی ایران با افغانستان طی سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۶

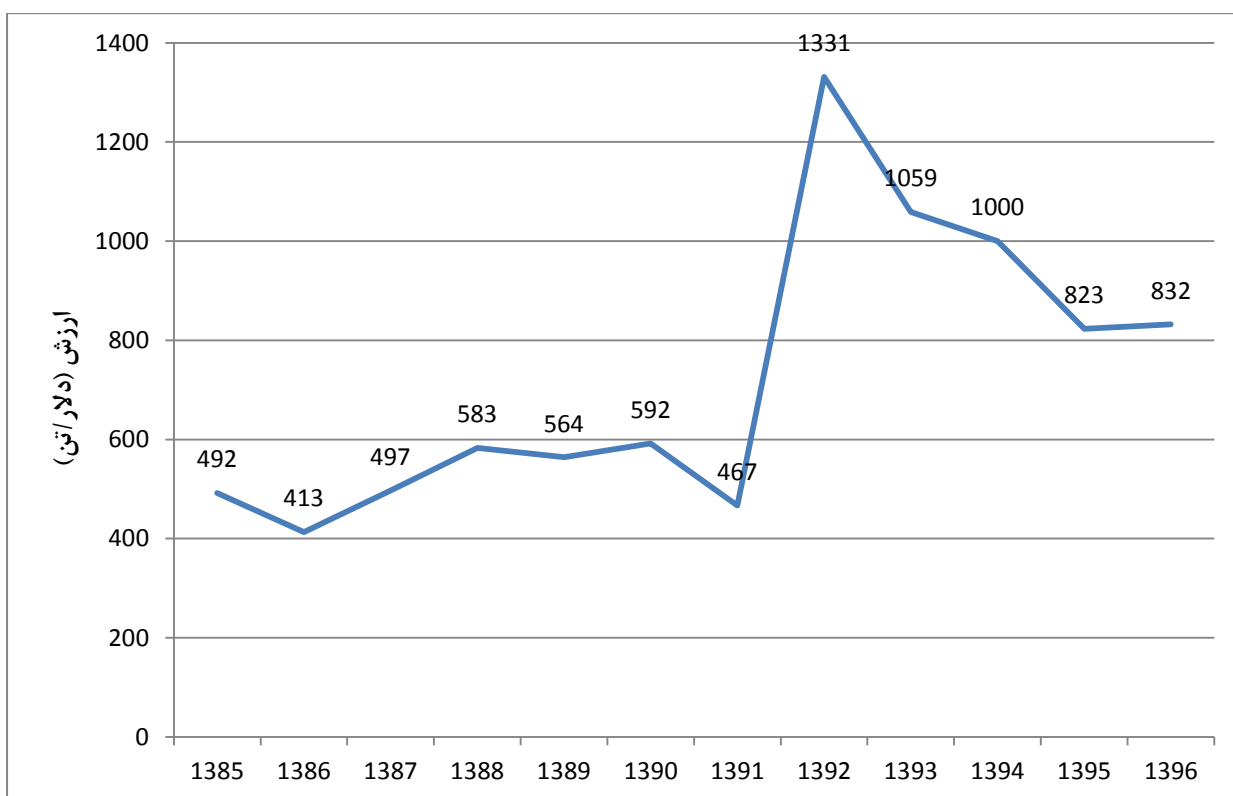
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۳۹- متوسط قیمت صادراتی ایران و افغانستان طی سال های ۱۳۸۵-۱۳۹۶

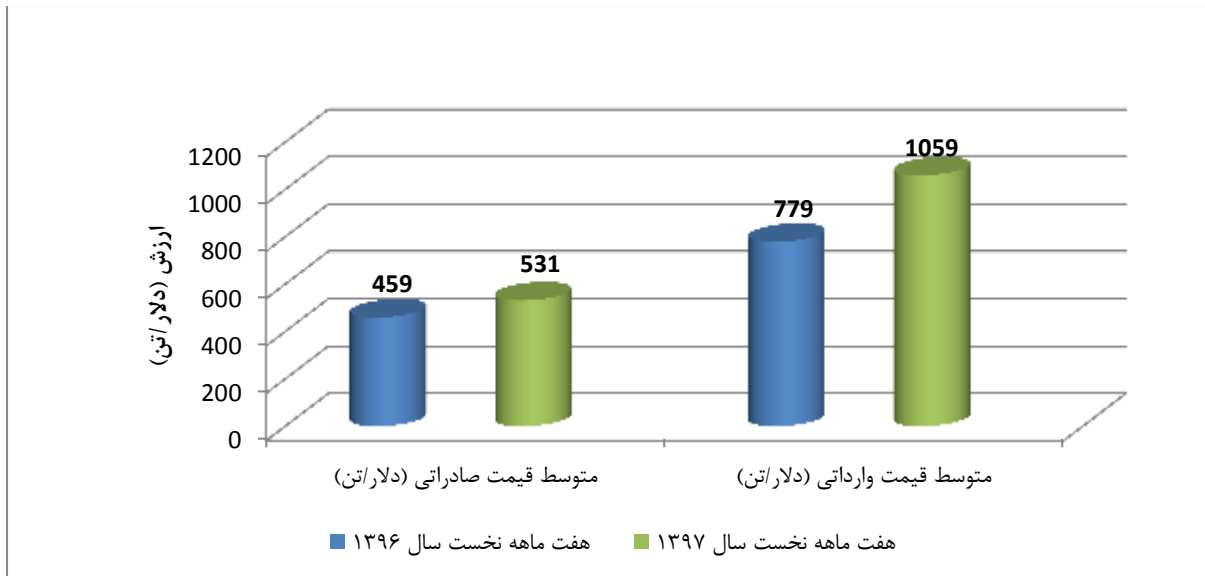
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۰- متوسط قیمت وارداتی ایران و افغانستان طی سال های ۱۳۸۵-۱۳۹۶

منبع: گمرک ج.ا.ایران

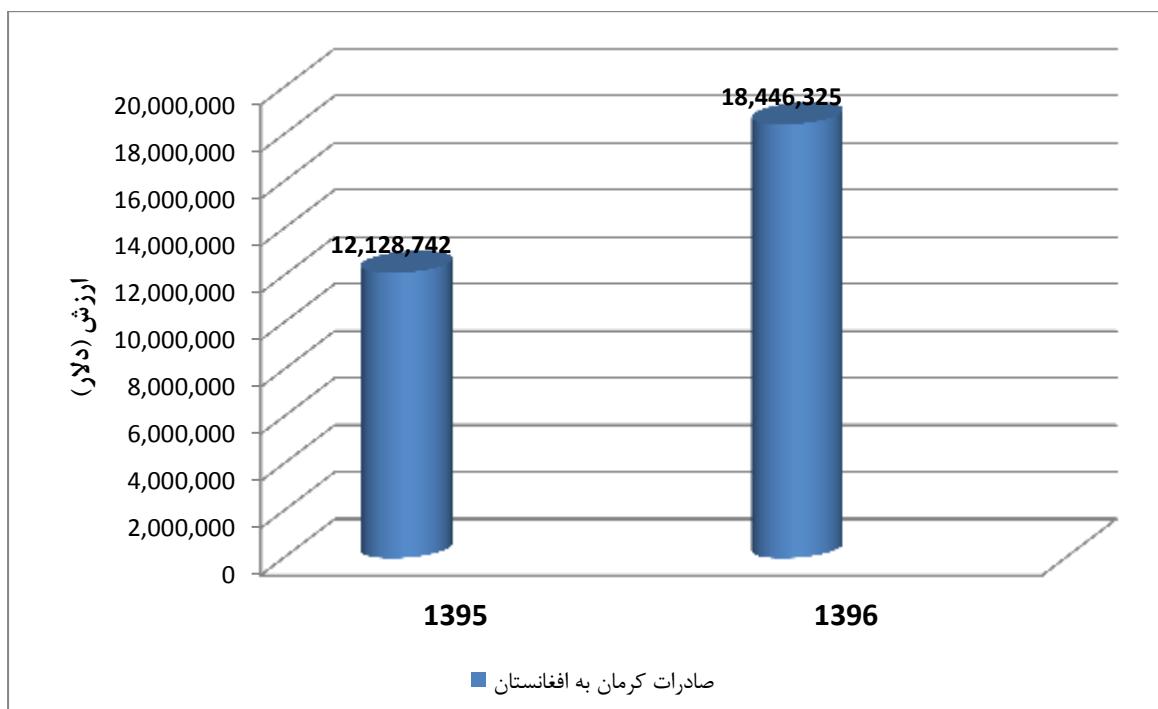

منبع: گمرک ج.ا.ایران

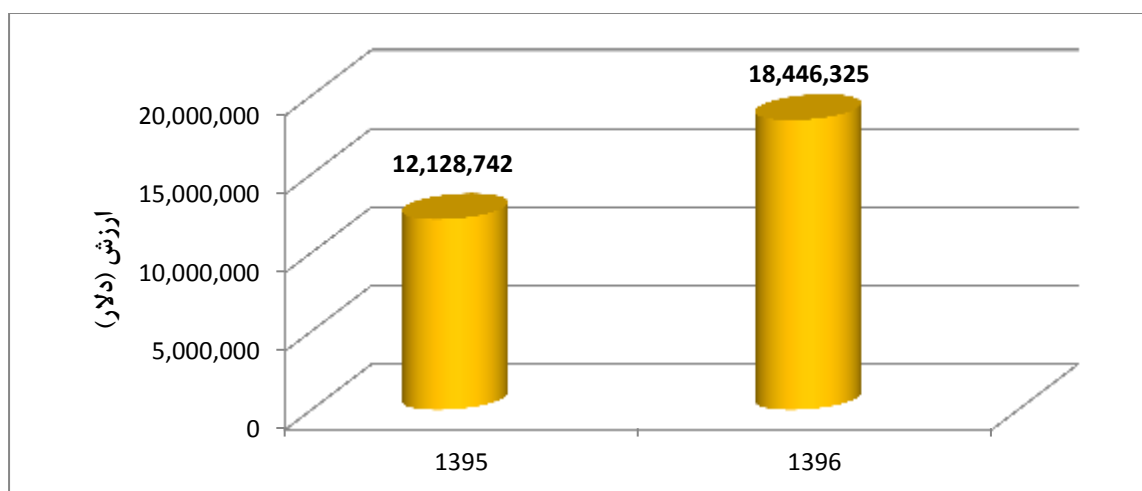
۳.۳. تجارت افغانستان با کرمان

در سال ۱۳۹۶ میزان صادرات از طریق گمرکات استان کرمان به افغانستان ۱۸,۴۴۶,۳۲۵ دلار می باشد در حالی که از این گمرکات، وارداتی از کشور افغانستان صورت نگرفته است. همچنین صادرات از گمرکات استان کرمان به افغانستان در سال ۱۳۹۵ معادل با ۱۲,۱۲۸,۷۴۲ دلار و واردات از کشور افغانستان به استان همانند سال ۱۳۹۶ صفر بوده است.

نمودار شماره ۴۲- مقایسه صادرات استان کرمان با افغانستان طی سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۵

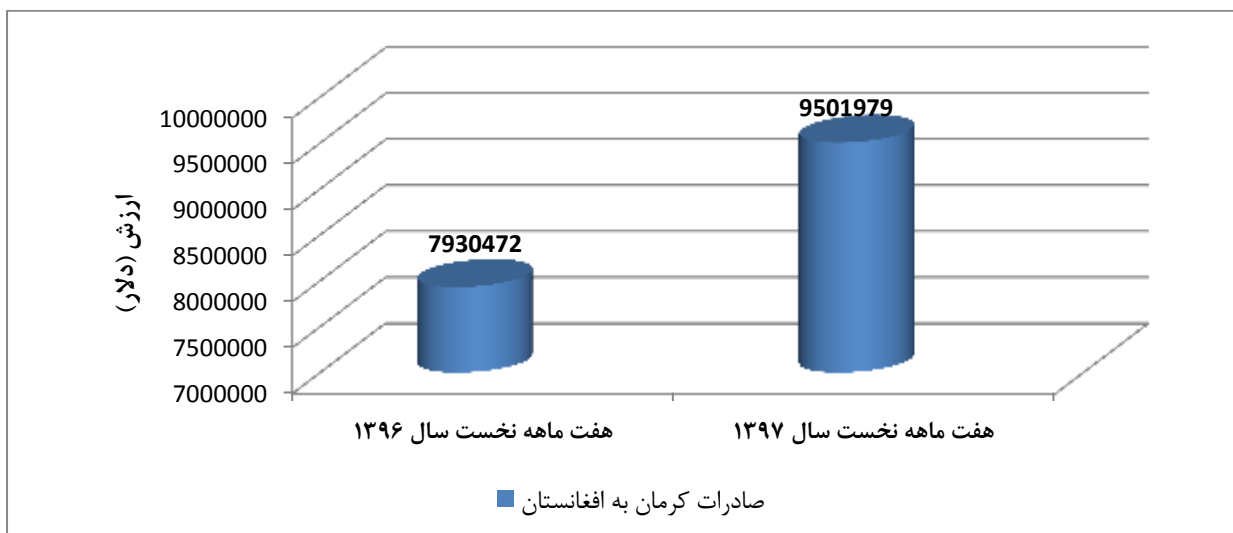
نمودار شماره ۴۳ - تراز تجاری کرمان با افغانستان طی سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

منبع: گمرک ج.ا.ایران

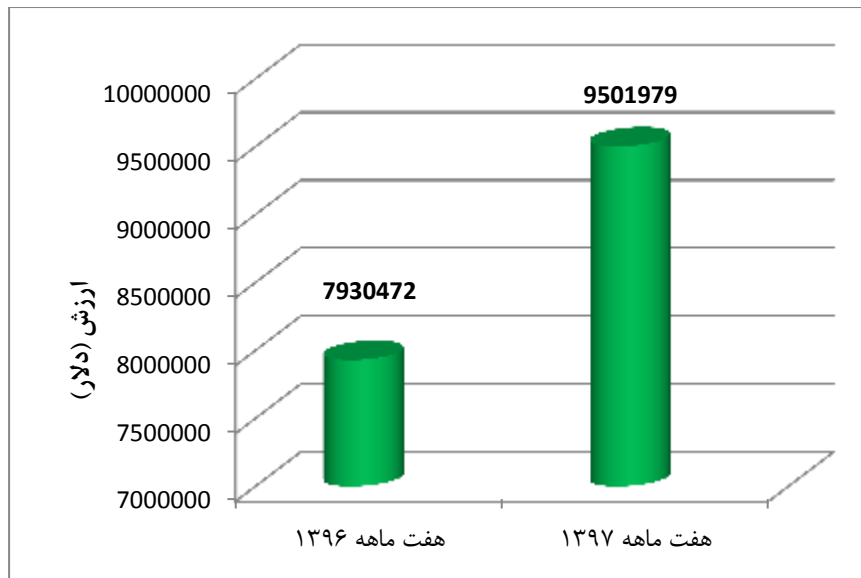
در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۷، صادرات گمرکات استان کرمان به افغانستان معادل ۹,۵۰۱,۹۷۹ دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه در سال ۱۳۹۶، با حدود ۱۹/۸ درصد افزایش در صادرات روبرو بوده ایم. همچنین در این بازه زمانی واردات گمرکات استان مانند دو سال گذشته صفر بوده است.

نمودار شماره ۴۴ - صادرات استان کرمان به افغانستان طی هفت ماهه نخست سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

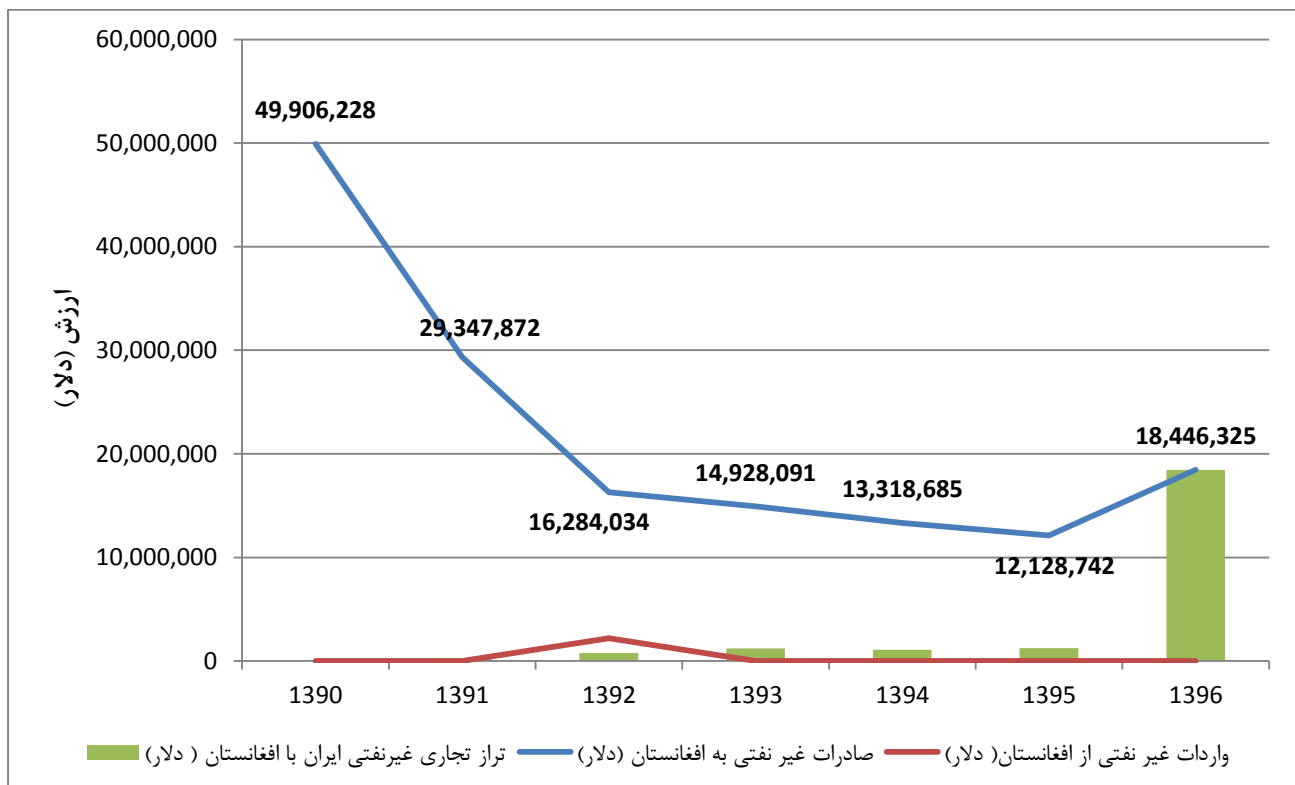
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۵- تراز تجاری استان کرمان با افغانستان طی هفت ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

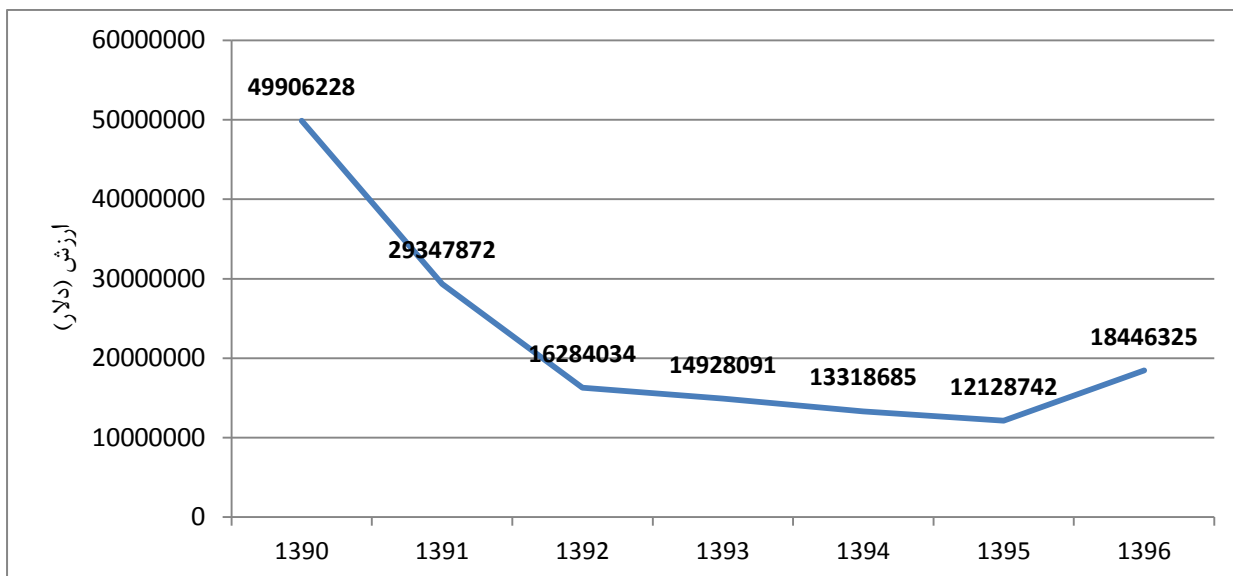
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۶- روند مبادلات برون مرزی استان کرمان با افغانستان طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶

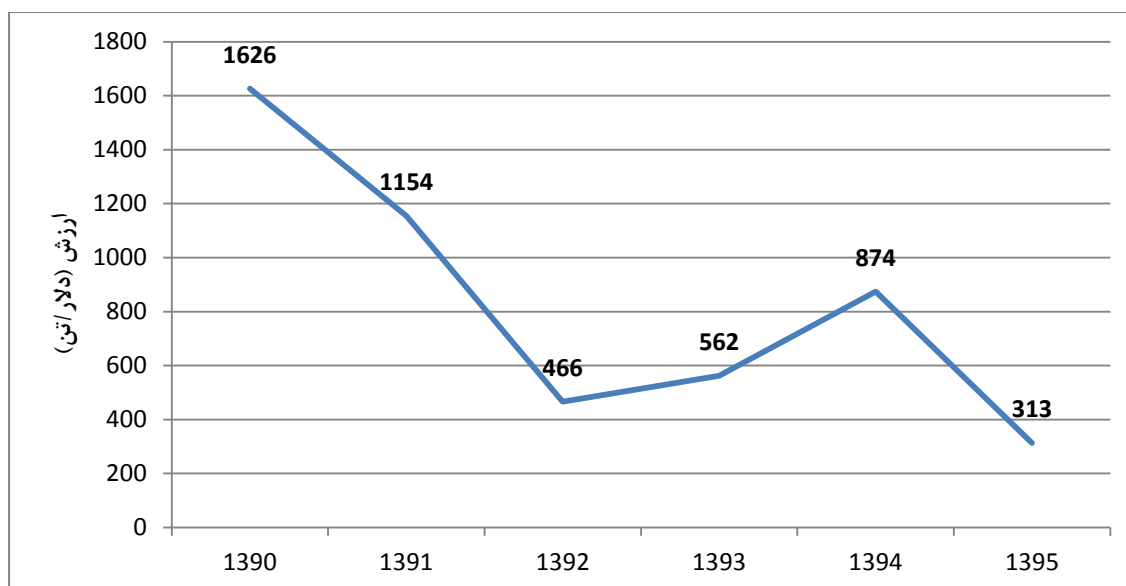
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۷ - روند صادرات استان کرمان به افغانستان طی سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۶

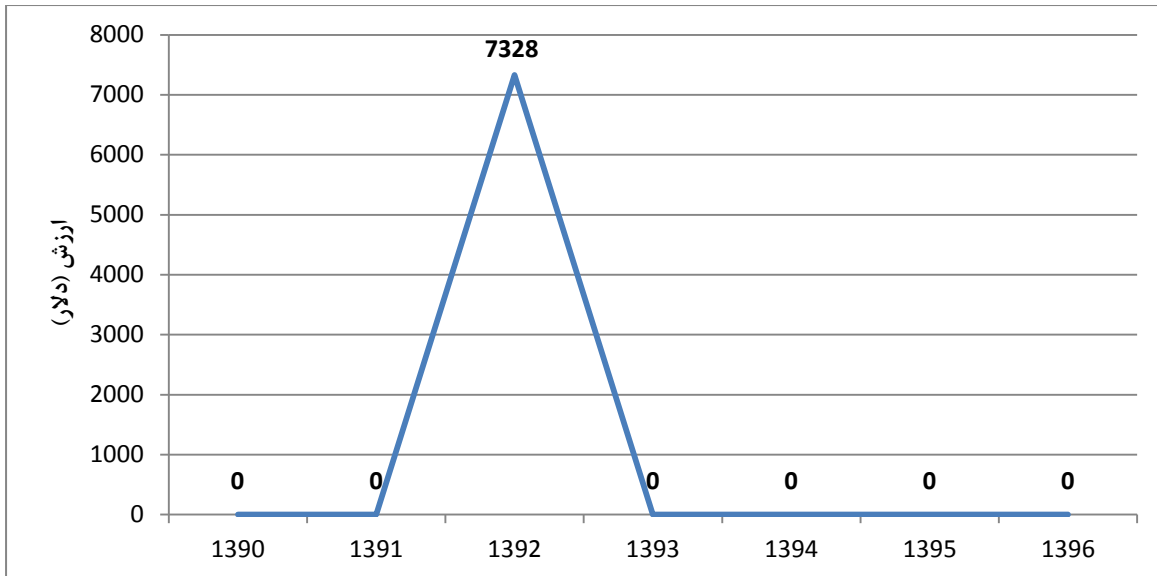
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۸ - متوسط قیمت یک کیلو کالای صادراتی کرمان به افغانستان طی سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۶

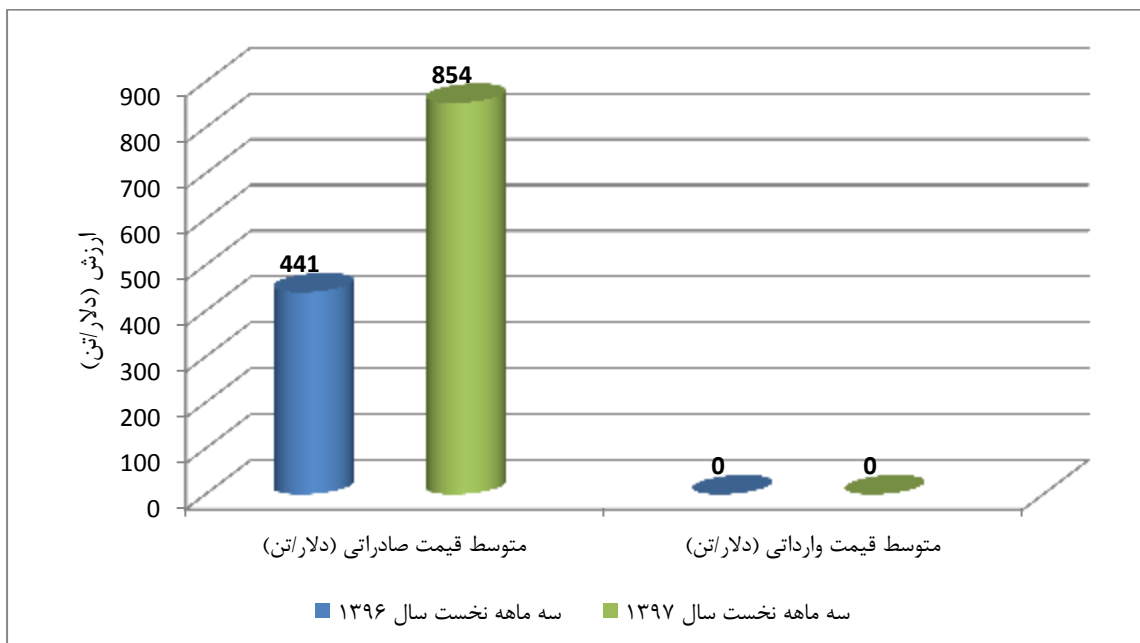
منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۴۹ - متوسط قیمت یک کیلو کالای وارداتی کرمان از افغانستان طی سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۶

منبع: گمرک ج.ا.ایران

نمودار شماره ۵۰ - متوسط قیمت یک کیلو گرم کالای صادراتی و وارداتی مبادله شده بین کرمان و افغانستان در هفت ماهه نخست ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

منبع: گمرک ج.ا.ایران

جدول شماره ۱۹ - اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در سال ۹۵

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	ارزش دلاری
۱	۰۴	شیر و محصولات لبنی	۳۰۷۴۰۱۶
۲	۴۰	کائوچو و اشیا ساخته شده از کائوچو	۲۳۶۸۹۶۳
۳	۴۷	خمیر چوب یا سایر مواد الیافی سلولزی، کاغذ یا مقوا برای بازیافت	۱۴۹۴۲۰۴
۴	۲۵	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	۹۹۹۲۵۰
۵	۰۸۰۴۱	خرما	۹۷۸۷۶۹
۶	۱۵۱۲۱۹۰۰	روغن دا نه آفتابگردان	۷۵۵۶۱۶
۷	۳۵	مواد آلومینوئید	۶۹۲۰۳۰
۸	۵۷	فرش و سایر کفپوش ها	۴۳۶۲۸۵
۹	۷۳	مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد	۳۱۹۴۲۱
۱۰	۶۹	محصولات سرامیکی	۱۳۳۹۶۴
۱۱	۷۲	چدن، آهن یا فولاد	۱۲۶۲۷۷
۱۲	۲۸	محصولات شیمیایی غیرآلی	۱۱۱۲۸۰
۱۳	۳۸	محصولات گوناگون صنایع شیمیایی	۸۲۶۱۲
۱۴	۳۳	روغن های اسانسی و شبه رزین ها	۳۳۸۹۹
۱۵	۳۰	محصولات دارویی	۲۴۵۲۵
۱۶	۳۱	کودها	۲۱۳۰۵
۱۷	۳۹	مواد پلاستیکی و اشیا ساخته شده از آن	۲۰۶۴۶
۱۸	۸۴	راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آن ها	۱۴۲۴۵
۱۹	۳۴	صابون، مواد آلی تانسئواکتیف	۱۲۳۱۲
۲۰	۳۲	عصاره های دباغی و رنگرزی	۹۶۹۱
۲۱	۰۷	سبزیجات، نباتات، ریشه و غده های زیرخاکی خوراکی	۳۸۳۰
۲۲	۱۹	فرآورده های غلات، آرد، نشاسته، فکول یا شیر، نان های شیرینی	۷۲۰

منبع: گمرک ج.ا.ایران

جدول شماره ۲۰ - اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در سال ۹۶

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	ارزش دلاری
۱	۰۴	شیر و محصولات لبنی	۸۱۴۰۵۸۳
۲	۴۰	کائوچو و اشیا ساخته شده از کائوچو	۵۲۵۱۸۷۲
۳	۳۹	مواد پلاستیکی و اشیا ساخته شده از آن	۱۱۸۸۳۸۷
۴	۲۵	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	۶۸۰۰۴۰
۵	۷۳	مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد	۶۳۵۳۸۸
۶	۰۸۰۴۱	خرما	۶۱۸۶۰۰
۷	۷۲	چدن، آهن یا فولاد	۴۳۲۶۱۷
۸	۵۷	فرش و سایر کفپوش ها	۳۸۴۲۲۲
۹	۴۸	کاغذ و مقوا و اشیا ساخته شده از آن	۳۱۹۶۰۳
۱۰	۶۹	محصولات سرامیکی	۲۵۳۵۵۲
۱۱	۳۳	روغن های اسانسی و شبه رزین ها	۱۱۲۷۳۱
۱۲	۳۵	مواد آلومینوئید	۱۰۲۳۲۵
۱۳	۳۲	عصاره های دباغی و رنگرزی	۷۴۲۸۶
۱۴	۲۱۰۶۹۰۹۰	سایر فرآورده های غذایی که جای دیگر ذکر نشده است.	۶۷۲۱۸
۱۵	۳۸	محصولات گوناگون صنایع شیمیایی	۵۱۷۳۰
۱۶	۳۴	صابون، مواد آلی تانسینواکتیف	۴۵۰۹۴
۱۷	۲۸	محصولات شیمیایی غیر آلی	۲۷۰۴۰
۱۸	۰۸۰۷۱	هندوانه تازه	۱۵۳۰۰
۱۹	۳۱	کودها	۳۱۶۵

منبع: گمرک ج.ا.ایران

جدول شماره ۲۱- اقلام صادراتی استان کرمان به افغانستان در هفت ماهه نخست ۹۷

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	ارزش دلاری
۱	۴۰	کائوچو و اشیا ساخته شده از کائوچو	۲۲۶۳۰۲۳
۲	۰۴	شیر و محصولات لبنی	۱۲۱۶۹۵۶
۳	۱۳	انگم ها، صمغ ها، رزین ها، سایر شیره ها و عصاره های نباتی	۳۱۸۰۴۸
۴	۶۹	محصولات سرامیکی	۱۷۹۴۱۲
۵	۲۵	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان	۱۶۶۰۰۰
۶	۰۸۰۴۱	خرما	۹۴۴۸۳
۷	۵۷	فرش و سایر کفپوش ها	۷۷۹۸۱
۸	۳۵	مواد آلومینوئید، محصولات بر اساس نشاسته یا فکول	۷۶۲۸۸
۹	۳۹	مواد پلاستیکی و اشیا ساخته شده از آن	۷۳۷۰۷
۱۰	۴۸	کاغذ و مقوا و اشیا ساخته شده از آن	۲۶۶۳۰
۱۱	۳۸	محصولات گوناگون صنایع شیمیایی	۲۱۶۰۰

منبع: گمرک ج.ا.ایران